

"INDUSTRIJA SPADA LJUDSTVU, NE PA PROFITARJEM!"

Trst, Grčija, Izrael, Kitajska itd., se vedno nerešeno vprašanje

Jugoslavija obtožuje Ameriko in Anglijo kršitve mirovne pogodbe z Italijo. — Palestina v metehu vsled olja in starega angleškega kramarstva

Organizacija Združenih narodov — ako bi bila res to kar je — bi že lahko rešila nešteto problemov, pa ji velesile tega ne puste, kar je njen tajnik nedavno na zboru v Lake Success radevolje priznal.

Amerika in Anglija dolžita za vse te hibe po svetu Rusijo. V Moskvi odgovarjajo, da so krivi nereda po svetu ameriški imperijalisti in pa tisti Angleži, ki capljajo za njimi.

Izrael v težavah
Ena največjih komedij zapadnih sil je ta, ki jo igrata z novo židovsko državo. Ne angleška vlada ne naš state department, ne Francija noče v Sredozemlju države, ki bi bila napredna. Wall Street in finančniki v Londonu pravijo, da bo Izrael, ako se ga prizna tako kakor Židje zahtevajo, postal "socialistična" država. Ako se pomisli, da ima sedaj celo torijska Anglija "socialistično" vlado, je to jako smešno.

"Socialistični" London se boji "socialistične" židovske države.

Vendar to ni smešno. Angleži so Židom Palestino obljubili že v prvi svetovni vojni. A po vojni so obljubo izpolnili le v toliko, da so v njo dopustili naseljevanje Židom. Po drugi svetovni vojni pa so jim začeli naseljevanje v njo ovirati s silo. Kajti angleški kapitalizem smatra, da je za interese Velike Britanije v Sredozemlju varnejše, ako ostane gospodarij ondodnega ljudstva arabski glavarji in pa da masa arabskih dežel ostane v nevednosti in primitivnosti. Glavarje se lahko podkupuje in to ne stane veliko, ker jih je malo. Toda zavednih ljudskih množic pa bi ne mogel varati ne angleški in niti ne ameriški kapitalizem.

Strah pred židi
Vsa kapitalistična propaganda pripoveduje, da so Židje v Palestini že sedaj "socialistično orientirani" in da bodo s svojo "ideologijo korumpirali sosedna ljudstva arabskih dežel." Namreč, da bodo Arabcem dokazali, kaj se lahko napravi z umno kmeti in moderniziranjem obrtnišva tudi v puščavskih deželah. In ako se to dogodi, mar bodo domačini Saudi-Arabije dopustili, da bi črpali ogromna oljna ležišča pod njihovim peskom za malenkostno podkupni- no ameriški ali kakri drugi kapitalisti? Če pa ne bo židovske države in židovskega "socialističnega" vpliva med semiti v Sredozemlju, ne bo nastala nevarnost, da ameriški oljni kartel svoja bogastva tam izgubi.

Bojazan pred sovjetskim vplivom
Wall Street in "City" (v Londonu) se ob nem bojita, da bo Izrael, ako se ga prizna in Arabce pa ušene, postal točka sovjet-

POLITIKA TRME ZAPADNIH SIL V BERLINU NAPRAVILA "TEŽKO SITUACIJO"

Ko so se Zed. države odločile skupno z Anglijo in Francijo ločiti njihov del Nemčije od onega ki je pod sovjetsko okupacijo, je bila napetost med Washingtonom in Moskvo še bolj povečana. Sovjetska vlada namreč zahteva, da mora biti Nemčija nerazdeljena. V tem bi še ne bilo spora, toda razlike so nastale v vprašanju, kakšna naj bo bodoča Nemčija?

Demokratična? Da. Toda Zed. države hočejo v Nemčiji ohraniti njen stari kapitalizem, Moskva pa je za socializacijo.

Nemški kapitalizem je bil moderen kakor je ameriški in agresiven. Nova Nemčija pa naj po mnenju Moskve služi miru in ljudstvu, ne militarizmu.

Ker do sporazuma v veliki četvorici v taki atmosferi ni moglo priti, so se v Washingtonu odločili obnoviti Nemčijo po svojem okusu neglede na Sovjetsko unijo. Ona pa naj napravi s tistim delom poraženega rajha, ki je pod njeno okupacijo, kar le hoče.

Berlin je v sovjetski okupacijski coni. Toda mesto samo pa je razdeljeno med vse štiri članice velike četvorice. To je bil od vsega začetka napačen ukrep kajti ker se vlade ne sporazumejo, trpi posledice prebivalstvo Berlina in pa nevarnost svetovnemu miru.

Mnenje sovjetske vlade je, da so zapadne sile vsled svojega ukrepa za ločitev zapadne Nemčije kršile poudamski in jaltski dogovor toliko, da do Berlina nimajo nikake pravice več. Ameriški poveljnik general Clay v Nemčiji pa je kratkoma izjavil, da Američani ostanejo v Berlinu neglede kaj menijo v Moskvi.

Okrog dva milijona prebivalcev je v anglo-ameriški coni. Sovjetska vlada je med zapadno Nemčijo ustavila železniški promet in nato tudi avtni promet in dovažanje potrebščin v Berlin tudi po plovnih rekah in kanalih.

S tem je nastal problem, kako preživljati dva milijona ljudi v Berlinu, ki žive v anglo-ameriški coni. Američani so uposilili svoj letalski aparat. Te stane stoisočake na dan. In dovoz po zraku je nezadosten vzlic vsem ameriškim naporom.

Kaj šele bo, ko nastane zima! Kajti že zdaj je dovoz premoga v anglo-ameriško cono Berlina ni zadosten. Z letali se lahko dovažata zdravila, pisma in tudi živež, toda za dovažanje premoga je treba vlakov in ladij.

Napaka ameriških oblastnikov je bila njihova bahavost in pa njihove pretnje, da jih ne bo nihče spravil iz Berlina. Walter Lippmann, ki velja za veččaka v razlaganju vnanjopolitičnih zadev, je v enem svojih člankov dejal, da je naš državni department skupno z generalom Clayjom storil zmotno, ker se Američani in Angleži niso umaknili z Berlina čim so sklenili organizirati novo nemško državo pod svojim vodstvom. Ampak sedaj se gre za prestidž in tako je nastal boj za Berlin in s tem pospešenje borbe, ki se bo razvila iz mrzle v vročo vojno, ako se državniiki pravočasno ne spametujejo.

Bojkot, ki se ne bo obnesel

Vladni organi pravijo, da če bi ljudje ne kupovali toliko mesa, neglede na pretirano visoke cene, pa bi padle. Večinoma svetujejo gospodinjam ne kupovati dragih mesnin temveč naj sežejo po cenejših kohih.

V Bellairu, v Ohio, je neki restavratorec izobesil zunaj velik napis, ki pravi, "V protest proti

visokim cenam mesnin v tej restavraciji ob torkih in četrtkih ne bomo servirali mesa." A kaj vse to pomaga, ko pa so draga tudi vsa druga živila!

Le vladna kontrola bi kaj izdala, a kongres jo je na ljubo profitarjem odpravil. In kongresniki ter senatorji imajo dovolj visoke dohodke in zato njih draginja nič ne tlači.

Konvencija ABZ in jubilej polstoletnega dela

Ameriška bratska zveza je pričela minuli teden na Elyju, Minn., svojo osemnajsto redno konvencijo. Začela se je v četrtek 12. avgusta in se nadaljevala ta teden. Ob enem je bila to jubilejna konvencija, kajti ABZ ima za seboj pol stoletja obstoja.

Ob tej priliki je izšlo njeno glasilo "Nova doba" v povečani obliki. Gradivo, posvečeno zgodovini Ameriške bratske zveze, pojasnuje v slovenskih in angleških člankih njen postanek ter razvoj od začetka pa do te konvencije.

Proletarec je poslal konvenciji naša voščila in ABZ želimo, da bi tudi v bodoče prosperovala in služila interesom svojega članstva in našemu ljudstvu v splošnem kakor je doslej.

Prihodnji Ameriški slovanski kongres bo 24.-26. septembra v Chicagu

Letošnji ameriški vseslovanski kongres bo njen četrti splošni zbor v zgodovini te organizacije. Vršil se bo dne 24., 25. in 26. sept. v hotelu Stevens v Chicagu. (Naslov tega hotela je 720 So. Michigan Blvd., Chicago.)

Velik javni shod ob tej priliki se bo vršil v Chicagu Civic Opera House, vse seje in banket pa v omenjenem hotelu.

Voditelji, oziroma odborniki Ameriškega slovanskega kongresa so, Leo Krzycki, predsednik; Zlatko Baloković, podpredsednik in predsednik ožjega eksekutivnega odbora; profesor J. J. Zmrhal, podpredsednik; Stephen Zeman Jr., narodni tajnik; George Pirinsky, eksekutivni tajnik; Martin Krasich, blagajnik; in Chas. Musil, potovalni organizator.

Ameriški slovanski kongres se je izrekel na svojem zboru pred štirim leti v Pittsburghu znova za Roosevelta in njegov mirovni ter ekonomski program, letos pa se bo nedvomno za progresivno stranko ter za njuna kandidata Henryja A. Wallacea in Glen Taylorja.

V svojem oklicu za izvolitev delegatov na to konvencijo odbor ostro obsoja ubežnike iz slovanskih dežel, ki sedaj tu čuvažajo Ameriko ter njen blok v vojno proti njim (namreč proti Sovjetski uniji ter njenim zaveznicam). Oklic omenja za vojne hujskače in intarigante proti sedanjim vladam slovanskih dežel Bolgara dr. George M. Dimitrova, Stanislava Mikolajčka iz Poljske, Vladko Mačka iz Hrvaške, in Jurja Slavika ter Jan Papaneka iz Čehoslovaške.

Lahko bi odbor ASK omenil, ako bi imel v oklicu dovolj prostora, še več sto drugih iz Srbije, Slovenije in sploh iz vseh drugih dežel takozvanega slovanskega bloka, ki sedaj tu rujejo kot ubežniki in uživajo podporo ameriške reakcije.

V ASK so zastopani tudi Slovenci. Podpredsednik za slovensko sekcijo je v njemu Vincenc Cainkar.

KOMENTARJI

Zbira in presoja urednik

Charles Titus v Indianapolisu je dobil od CIO \$20,000 odškodnine in še obresti po vrhu. V stavki je delal, torej stavkokažil, pa so ga stavkarji pretepli. Dobil je advokate, tožil in vzlic dragi obrambi, ki jo je vodila unija, je pravdo dobil. S tem je ustvarjen nov precedent proti unijam, ki imajo poleg zlega Taftovega-Hartleyjevega akta en problem več na svojih plečih.

Helen Barr Scharf v Garyju je vložila slično tožbo proti isti uniji jeklarskih delavcev (CIO) in sodišče ji je prisodilo \$46,162 odškodnine. S takimi obsodbami se lahko unije finančno zelo obremenijo, in ker bi člani izrednih asesmentov ne zmogli, ali pa jih ne bi hoteli plačevati, bi nastala nevarnost za obstanek organizacije. A vendar so unije še vedno za tako politično akcijo za kakršni sta obe stari stranki.

Senator Taft Trumanu upravičeno očita, da ko je imel politično moč stopiti na prste inflaciji, je ni uporabljal pač pa mislil toliko bolj na ribolov. Ti dve stranki si nimata kaj očitati druga drugi, ker obe sta enaki in obe sta oddali večino svojih glasov za vse reakcionarne zakone, kar jih imamo, in ob sta glasovali za odpravo ali pa za spreminitev onih postav, ki so bile ljudstvu v korist.

V New Yorku so minule dni veljiko pisali, govorili in debatirali o izjavi družbe Metropolitan opere, da prihodno jesen ne bo opernih predstav, ker unije zahtevajo pretirana zvišanja plače. Ze prej je ta newyorška operna družba, ki je najslavnejša v tej deželi in morda na vsem svetu, imela milijone dolarjev izgube. Krili so jo bogataši, ki pa so se baje naveličali pisati

čeke za "take stvari". Končno so se sešli operni pevci ter pevke skupaj, se posvetovali tudi z godci in nato apelirali na newyorško publiko, naj tako važne ustanove nikar ne zavrže. In publika je res zato, da se jo obvaruje. A ob enem meni, da nekatere zvezde, tehničarji in godbeniki prejemale previsoke plače. Umetniki tem argumentom ne verjamejo a vendar je pred njimi vprašanje, ali naj odneha- jo, in ako ne, kaj jim preostaja še kaj drugega kakor pa nastopanje v nočnih klubih?

Ernest Bevin pravi, da ni Karl Marx nikogar ničesar naučil in kar se njega (Bevina) tiče je postal ob čitanju Marxovih del le še bolj zmeden. Vendar pa bi bilo pametno, ako bi voditelji delavske stranke kakor sta Attlee in Bevin res čitali Morxa in pa poslušala nekoliko več Harolda Laskija. Kar delata sedaj je to, da zapravljata leta, v katerih imata moč ustvariti socializem v Angliji. Toriji so z njima zelo zadovoljni, a volilcev pa je čezdalje manj na njuni strani.

Plovba po Donavi je mednarodno vprašanje. Tako trdita ameriška in angleška vlada na konferenci, ki se vrši radi te najvažnejše evropske reke v Beogradu. Donava je dolga za plovbo do 1,800 milj in ima veliko dotokov. Dežele od nji so Avstrija, Slovaška, Ogrska, Rumunija, Jugoslavija, in ob njenem izlivu sta tudi Bolgarija in Sovjetska unija. Amerika zahteva, da mora biti Donava oziroma plovba po nji pod mednarodno kontrolo. Sovjetski zastopniki pravijo, da naj imajo besedo o Donavi le one dežele, ki meje ob nji. In tako so na eni strani zastopniki Amerike, Fran-

(Konec na 4. strani)

Nekaj o naših stvareh

Ob priliki seje gl. odbora SNPJ je aranziral Donald J. Lotrich dne 13. avgusta sestanek za diskuzijo o progresivni stranki. Vršil se je v Slovenskem delavskem centru. Razprava je bila živahna posebno zato, ker so nekateri, med njimi Frank Vratarich iz Luzerne, Pa., izrazili o novi progresivni stranki protivna mnenja. Velika večina navzočih pa je poudarjala, da je to novo gibanje edino kar morejo in bi morali podpirati vsi iskreni socialisti.

Po sestanku sta nabrala John Spillar iz St. Louisa, Mo., in Raymond Travnik iz Detroita \$47.50 v tiskovni sklad Proletarca. Imena prispevateljev bodo v prihodnjem izkazu. V tem, ki je objavljen v današnji številki, so omenjeni oni, ki so prispevke poslali do 6. avgusta.

Prireditve v Oglesbyju je prinesla v tiskovni sklad 43.30. Dopis o nji je v tej številki.

Edward Tomšič iz Walsenburga, Colo., pravi v pismu: "Čas je, da se spet enkrat oglasim." Poslal je naročino in prispevek listu v podporo.

Naša upravnica Anne Beniger je odšla na počitnice — seveda na svoje stroške. Upamo, da bo kmalu popolnoma okrevala in lahko spet posvetila ves svoj čas delu v našem uradu.

V naslednjih tednih bomo pričeli z nabiranjem oglasov v Ameriški družinski koledar. Pripricani smo, da nam bodo vsi naši zastopniki pri tem pomagali kakor doslej.

Frank Benchina, Chicago, je poslal dve naročnini za v stari kraj in eno za tu, \$5 listu v podporo in \$5 v sklad za obrambo svobodnega tiska.

Frank Klun in Sylvester Novak iz Chisholma, Minn., sta poslala listu v podporo \$6.50. Frank pravi: "Znano nam je, da je Proletarec vsled draginje v veliki stiski, pa mu pošiljava ta znesek."

Julia Parkel iz Californije ima povsod kamor gre na obiske dobro besedo za Proletarca, enako tudi Marija Lupin.

Anton Dobrovoic iz Girarda, O., je dobil Proletarcu dva nova naročnika in poslal vsoto listu v podporo.

Ob priliki seje gl. odbora SNPJ nas pa je obiskalo mnogo odbornikov in tudi drugih obiskovalcev, med njimi Mary Suglich in njen soprog iz Washingtona, D. C., ter Anton Brelih s soprogo iz East Palestine, O.

Obiskali so nas tudi nekateri delegati, ki so šli na konvencijo Ameriške bratske zveze na Ely, Minn.

Igranje z draginjo in mezdami se nadaljuje

Predsednik unije CIO, Philip Murray je bi medavno pri predsedniku Trumanu in tako sta si lahko dva predsednika govorila s obraza v obraz kaj in kako. Murray je želel, da bi Truman ne tiščal nazaj v predsedniško službo. A ko je uvidel, da se mož ne bo podal, in ker CIO kar se vodstva tiče ni za Wallacea, niti ne more biti za republikansko stranko, ji preostaja edino še Truman. Sicer bi bil lahko saj taki ljudje, kot je predsednik unije avtnih delavcev, Walter Reuther, za Normana Thomasa, a tudi on je rajše za stranko, ki je prav toliko kriva, da imamo Taft-Hartleyjevo postavbo in razne druge protiljudske zakone, kot je temu kriva republikanska stranka. Prava prava sta obe eno, a da sta dve je vzrok le to, da se ljudstvu meče pesek v oči. "Navadni človek" misli, da

je "demokrati" politik njemu prijateljski in republikanski pa ne, in drugi "navadni človek" pa smatra, da so "demokrati" krivi vsega zla in da je treba spet "republikancem" dati krmilo. Na Hooverja so namreč že pozabili.

Vsako večanje mezde — tako tolnači predsednik unij CIO Philip Murray — in je v pravem — so je doslej izkazalo za neuspešno, ker preje kot so delavci zvišanja deležni, že poskočijo cene potrebščinam povprečno za večji odstotek kot pa znašajo plače.

Silno udarjeni so v teh razmerah ljudje, ki si iščejo stanovanj. Stavniške firme in spekulanti z zemljišči bogate kot še nikoli v tolikini meri, a vendar gradnja stanovanj zavirajo do meje, ob kateri lahko računajo kolikor hočejo.

Predsednik Truman je posku-

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE
NAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopiši in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do ponedeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor: Frank Zaitz

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Avenue CHICAGO 23, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2864.

Protirdečkarska gonja v slepilo ljudem, ki imajo volivne glasove

V sovjetskem konzulatu v New Yorku so imeli zaprto neko žensko, ki je bila tu učiteljica, plačana od sovjetske vlade, da je poučevala otroke sovjetskih diplomatov in drugih uradnikov, ki jih ima tukaj Moskva brčkone kakih dve do tri sto, ako ne več. Ko so jo v Moskvi odbrali za to nalogo, so bili nedvomno prepričani, da jo ameriški kapitalizem ne bo mogel okuziti. Pa jo je in ko so to sovjetski uradniki v New Yorku uvideli, so ji dali naročilo, da mora s svojo družino nazaj v Sovjetsko zvezo. Pa se je rajše dala ugrabit "belim" Rusom, pod vodstvom "grofice" Tolstojev, ki se ponaša, da je hči velikega ruskega pisatelja Lev Tolstoj. "Rdeči" Rusi so "ugrabljeno" svojo učiteljico "rešili" in jo zaprli v svoj newyorški konzulat.

Toda tudi "rdečkarji" so nerodni in to svojo upornico niso zastražili tudi pri oknih. Le vrata so ji zaklenili. Pa je okno odprla in skočila skozi tri nadstropja globoko. Pobrli so jo — namreč konzulov ljudje — ter jo odnesli, a še predno je bila v vozi, že je bila tam newyorška policija in pa gruča reporterjev ter foto-grafov, kakor da bi v naprej vedeli za ta skok. Zepaska se je močno pobila in odpeljali so jo v bolnišnico. Tam so ji dali policijsko stražo in nihče iz sovjetskega konzulata ni smel do nje.

Casopisje je kričalo, kongresni komite za raziskavanje protiameriških aktivnosti je deloval dan in noč in enako brzoglavni aparati v uradih dnevnega tiska in v radio-studijah.

Tako je bila zadušena kampanja tistih hišnih gospodinj, ki so skušale z organizirano akcijo primorati mesno industrijo znizati cene.

Predsednik Truman je sklical tik po konvenciji svoje stranke zvezni kongres k izrednemu zasedanju. Zahteval je od njega, naj sprejme izdatne postavke za zajezitev inflacije in pa za rešitev stanovanjskega problema.

Republikanci so zavpili, da uganja politiko, ker da čemu ni njegova stranka kaj storila v tem oziru, dokler je bila gospodarka v poslanski in v senatni zbornici? Pa so mu trobili na ušesa, da je s sklicanjem kongresa sedaj storil škodo sebi in svoji stranki. Kongres je res prišel skupaj, a storil pa ničesar za "navadnega" človeka. Senator Taft in njegovi kolegi v poslanski zbornici so poskrbeli, da je prišla v višji zbornici najprvo na dnevni red predloga o civilnih svobodščinah črncev, ki draži demokratične "superiorneže" v južnih državah bolj kot pa bi mogel razkačiti bika z rdečimi cunjami.

Tako kongres ni sklenil ničesar ne v prid črncev, ne v prid rešitve dveh temeljnih naših problemov — inflacije in stanovanjskega vprašanja.

Hišne gospodinjje nosijo napise pred prodajalnami in pred klavnicami, toda ljudje "strle" v časopise, kjer vidijo pod kričavimi naslovi cele kolone "razkritij" o "rdeči" špijonaži v Zed. državah.

Vse je bilo lepo urejeno. Najprvo — predloga, da se komunistično stranko proglasi za organizacijo, ki jo je treba imeti pod policijskim nadzorstvom toliko, da se ne bi noben njen član mogel svobodno gibati. In kak ducaj njenih vodij je bilo obtoženih delovanja za nasilno strmoglavljenje naše vlade. Pa so jih pograbili in jih nato do obravnave izpustili na prosto, pod povišnim seveda. Ako bi vladi te dežele res bili nevarni — čemu jim dovoliti, da lahko še nadalje rujejo za zrušenje amerikanizma, kakršnega zastopa zveza industrialec, trgovska komora, ameriška legija ter njim sorodne skupine?

Ne — hišni problem, stanovanjsko vprašanje, draginja in take stvari — to za naš tisk in za propagandiste v radiu ni nobeno vprašanje.

Nevarnost so "špijoni".

Pa so znova privlekli na dan neko Miss Elizabeth Bentley, ki je bila — tako sama trdi — zaupna članica komunistične stranke in pa špijona v službi sovjetskega špijonaške sistema.

Ze, pred par leti so jo zaslišavali, ampak pojočaj je bil tak, da so bile njene izpovedi potisnjene na notranji strani dnevnega tiska in radio komentarci pa jo niti omenjali niso.

Imeli smo one dni pač druge stvari, s katerimi so listi in radio komentarci sipali ljudstvu pesek v oči.

A sedaj je draginja tu zares in raste. Inflacija je tu in ljudje, ki so brez stanovanj, si jih ne morejo privoščiti, ker s svojimi dohodki ne bi zmogli nabrekle stanarine. Pa jih tisk in radio in republikanci ter demokrati odvajajo s teh strbi v "večje" skrbi, češ, bojte se, dežela je natrpana sovjetskih špijонов. Pa ponavljajo kaj vse pripoveduje Miss Bentley — kako da je vlekla komuniste in sovjetske špijone za nos, ker v isti sapi je bila plačana špijona tudi ameriške vlade.

Minule tedne so jo zaslišavali pred raznimi kongresniki in je obremenila s svojimi izpovedmi mnogo važnih osebnosti, ki so bile ali pa so še v vladni službi.

Truman je to historijo označil za lov na rdečkarje, kakršnih ni in je hotel spraviti ljudsko pozornost nazaj na socialna vprašanja. Ni se mu posrečilo, kajti baš on je začel s to historijo, pa so mu jo republikanci "ukradli" in sedaj tulijo po deželi z vsem svojim propagandnim aparatom, kako je skušal že pokojni Roosevelt dati to deželo "komunistom" za njim pa da je Truman Stalinu prikladal k vsaki stvari, dokler niso dobili republikanci večine v kongresu.

Dan za dnem prinašajo listi s prve do zadnje strani kolone gradiva o sovjetski špijonaži v Zed. državah, o komunistični peti koloni in kako se sovjetski uradniki, ki so okusili dobrote Zed. držav in pa našo svobodo branijo iti nazaj v "rdeči raj".

Nesreča za Rusijo in za komunistično stranko v tej deželi je,

TISKOVNI SKLAD PROLETARCA

VIL IZKAZ
(Prispevki v tem izkazu so do 6. avgusta. Drugi bodo v posebnem izkazu.)

DETROIT, MICH.:
Priredba v korist Proletarca 3. julija, \$317.55; Louis Urban \$5; Val Maisel \$2; Joe Koss nabral vsoto \$16 na pikniku dr. št. 564 SNPJ 20. jun. Prispevali so: J. Koss, J. Krainz, L. Bernick, A. Hometz Jr., J. Kosir, F. Padar, F. Zupan, J. Grum, R. Potočnik, L. Ločnikar, A. Zimec, I. Travnik, A. Travnik, A. Koss, A. Jurca, Sr., P. Ocepak. (Poslal J. Krainz.)

ILLINOIS:
Oglesby: Priredba v korist Proletarca 25. julija, \$43.30; K. Nadvensnik \$2. (Poslala Kristina Nadvensnik.)
Chicago: F. Benčina \$5; F. Medved (Yukon, Pa.) \$5; Max Marolt \$3; C. Renar \$2; J. Mosely \$2.
Downers Grove: Frank in Mimi Omaha \$5.
Cicero: F. Margolle \$2.
Clarendon Hills: S. Widmayer \$2.
Waukegan: L. Valencić \$2; M. Judnich \$5.
So. Chicago: S. Malnarich \$1.
No. Chicago: Jos. Drasler \$5.
De Pae: J. Resetic \$5.

WISCONSIN:
Milwaukee: L. Barborich postal \$5; Prispevali so: p \$1: Paula Vogrich, L. Kien, R. Singer, F. Jager, L. Barborich; Frank Maroch \$2.
West Allis: A. Demshar \$2.
Wittsed: J. Jelercich \$2; M. Černe \$1 (nabral M. Kruztz); J. Siemec \$2; M. Kruztz \$1; M. Malnar \$2.

KONČNO POROČILO O IZIDU PIKNIKA KLUBA ŠT. 1 JSZ V KORIST PROLETARCA

Chicago, Ill. — V soboto 17. julija je priredil klub št. 1 JSZ pri Keglu v Willow Springsu piknik v korist Proletarca. Skupni dohodki so znašali \$308.50 in stroški \$175.18.

Preostanek, ki je bil poslan v Proletarcev tiskovni sklad, je znašal \$133.32.

Dohodki v posameznih postavkah: Trošnih listkov bilo prodanih za \$270.50. V korist namena te priredbe pa so prispevali: po \$5, Mary Aucin, Clarendon Hills, neimenovana, Anton Garden, Luka Grosar st.,

da ima v svojih "najzaupnejših" vratih ljudi, ki so v resnici v službi naše detektivske agencije (FBI), justičnega departamenta, kanadske ali pa angleške vlade. To se pravi, služijo enemu gospodarju, a plače vlecijo od dveh.

Tudi to ni dobro, da baš na vrhuncu "mrzle" vojne kar dve sovjetski družini preskočita iz zvestobe Sovjetski zvezi pod varstvo ameriških političnih in policijskih organov.

V resnici se je "špijonaža" sovjetskih "agentov", ki se jih zdaj razglašajo za največjimi zvočniki, vrnila še v onih letih, ko je bila Sovjetska unija zaveznica Zedinjenih držav in ni nihče smatral za napačno pomagati deželi, ki je bila v borbi pa življenje in smrt.

Kaj pa naj bi Moskva sploh izvedela od nas? To, da imamo največjo bojno mornarico, najboljšje opremljeno armado, atomske bombe in letalstvo brez primere v Moskvi vedo ne da bi ji bilo treba špijонов. So sicer tehnične skrivnosti, ki pa so v naši deželi dobro čuvane. Vendar pa nobena iznajdba in noben doždevni dež ne more biti skrit v svojem jedru za vse večne čase.

Letošnja volilna kampanja se torej pretvarja v historijo proti "komunizmu" in republikanci skušajo spraviti odgovornost za to "strašno" nevarnost na pleča pokojnemu new dealu in na rakev človeka, ki leži pokopan v Hyde Parku v državi New York.

Henry Wallace in njegovi pomočniki se mučijo, da bi spravili pred oči navadnega človeka čisto resnico, toda v časopisju naše besede ne dobe prostora, razen po nekaj palcev tu pa tam z malimi naslovi na tretji ali pa 15. strani in v radiu ti ta ali oni suhoparni omeni — Wallace je dejal to in to.

Vendar pa Wallace le pride do mnogih ušes in jim pripoveduje: "Tako kakor sedaj pri nas se je pričelo v Nemčiji pod Hitlerjem. In nato fašizem, vojna in pa posledice fašizma in vojne?"

Mar se ni naša dežela iz te zgodovine nič naučila? Ali bomo dovolj močni historikom v kongresu in v vladi preprečiti tragedijo, kakršno smo preživeli v nedavni in v prvi svetovni vojni? Naj ljudstvo premisli, da se igrajo z njim in da je vselej ono tisto, ki plačuje vojne stroške s krvjo in z zlatom, oni, ki vojne povzročajo, pa v njih obogate in so nagrajeni z medaljami. Proč s takim sistemom!

\$2.50, skupaj \$8.50. Poslal M. Malnar.

PENNSYLVANIA:
W. Alliquippa: Geo. Smrekar nabral vsoto \$27 na slavnosti dneva SNPJ 27. junija. Prispevali so: G. Smrekar \$2. Po \$1: F. Strubelj, A. Antoncic, J. Anzur, J. Uhernik, L. Uhernik, V. Peternel, J. Kvarcic, L. Gložar, J. Ambrožic, F. Ambrožic, A. Kalfes, J. Tekštar, A. Rosenberger, A. Rednak, J. Terdelj, J. Kokle, R. Lesar, L. Karla, Mrs. Prasadhar, A. Pejnovec, F. Augustin, M. Cvelic, J. Bogataj, F. Vidler, J. Pompe.

Heimliner Anton Zornik postal \$15. Prispevali so: P \$2: J. Krnelj (Crafton), J. Britz (Export), A. Bertl \$1.50. Po \$1: J. Minkar, F. Anzičvar (Slovac), M. Marovich (Greensburg), M. Semper (Russellton), J. Oblak (Dilliner), A. Sadar (Brownsville), M. Lapanja (Clarks-brown), A. Strezaj (Masontown), Zavedna žena (Universal), A. Zornik \$5.

Pittsburgh: Frank Alic \$2.
Johnstown: Anton Mele (Parkhill) \$1. Poslal F. Cvetan.

Strabane: J. Terdelj nabral med prijatelji \$4. L. Bartol \$1, skupaj \$5. Poslala Grances Bartol.

OHIO:
Cleveland: J. Krebel postal \$13. Prispevali so: MF. in Mrs. Selan \$5; po \$2: J. Rabjanic, F. Hribar, J. Gorjanc; A. Kužnik \$1. A. Terbizan \$1.
A. Jankovich postal \$3.30. Prispevali so: F. Černe \$9.50, A. Jankovich \$1.50.

Girard: John Tancoek postal \$19.25. Prispevali so: p \$2: F. Rezek, C. Bogataj (Power Point); po \$1: A. Dobrovolc, P. Yaklevich, J. Rovar, K. Hrvatin in Frances Vider. Joseph Oblak \$3; Tonča Urban \$3; Albert Naprudnik iz Detroita \$2. Skupno dohodki ket že omenjeno \$308.50.

Izdaki: Najemnina prostora, pivo, sladoled, led in drugo \$82; godba (Joseph Kovic) \$38; meso, grocerija in druge potrebščine v kuhinji \$18.55; žganje \$16.60; cigare, candy, gum \$7.45; kruh in potice \$9.68; za trošne listke \$3.

Skupni izdatki \$175.18 in kot že rečeno, prebitok v korist Proletarca pa je znašal \$133.32.

Delo na tej priredbi je bilo vzorno izvršeno.

Iskrena hvala vsem, ki so na en ali drug način pomagali do tega rezultata.

Louis Zorko, tajnik kluba.

JOSKO OVEN:

RAZGOVORI

"E pur se mouve!" je dejal nekako pred tristo leti stari Galileo — in to velja še danes. Zemlja se suče okrog svoje osi ter drvi z ostalimi planeti okrog sonca in slednji s svojimi planeti po svoji poti skozi vesoljstvo. Pa naj bo na tem našem planetu še toliko kriz, kongresnih preiskav itd.

Cudno! Tako majhen pojav je človek v dolgi zgodovini naše zemlje, katere starost se šteje v milijarde let. In vendar se je odel v božansko obleko, potem ko si je ustvaril bogove ter se opredel kot pajk v mrežo vrazeverstva in družabnih tradicij, katere ga vežejo še danes kljub vsemu njegovemu strokovnemu in duševnemu napredku. In to še ni bilo nikdar bolj jasno kot je danes. Kdor ne veruje naj se ozre okrog sebe, ali pa naj prečita nečeljsko številko katerega koli buržvaznega časopisa.

Pri nas
Precej se je zgodilo v zadnjih nekaj tednih, ne da bi govorili o položaju v Berlinu, kjer so precej zavezali malo preveč zgovorne jezike naših generalov, anapak tukaj doma pri nas imamo zelo burne čase.

Konvencija progresivne stranke, katere se je vršila pred tedni v Filadelfiji, je bila v resnici veličastna stvar. Celo naši cinični radio apostoli so morali priznati, da je bila ta konvencija nekaj čisto posebnega, kar ni so oni še nikdar prej videli. Kar je te fante še posebno dirnilo, je bila skoro religiozna pozornost delegacije, katere je sledila poteku konvenčnega programa. "Prav nič ni podobno ne republikanski in ne demokratiški konvenciji," so konstatirali drug za drugim. In res ni bilo nič podobnega. Tukaj ni bilo političnih velemestnih mašin in ne debelih politikov. Tudi ni bilo na odru raznih kongresnih kričavev in demagogov, katerih jermijade so polnile ozračje za časa demokratičnih in republikanski konvencij. Kar je te ljudi še posebno iznenadilo je bila povprečna mladost delegacije, v večini sami mladi ljudje. Program progresivne stranke je nam vsem znan, isto tako naše delo od sedaj pa do volitev v novembru.

CALIFORNIA:
Oakland: A. Tomšič nabral v Los Angelesu vsoto \$32. A. K. (San Francisco) \$1.
Fontana: Neimenovan \$5, J. Pečanik 75c.
Santa Ana: Joe in Maria Cupin \$2. (Poslala Julia Parkel.)

COLORADO:
Fueblo: J. M. Stonich 75c.
Walsenburg: Ed Tomšič \$2.

WEST VIRGINIA:
Galloway: Andy Ruper \$1. (Poslal F. Klemenc.)
Star City: L. Selak 75c.

INDIANA:
Winamac: J. Kruzich \$2.
Mekomas: M. Petkovsek \$1.

DRUGI KRAJI:
Arcadia, Kansas: John Shular \$1.
Sheridan, Wyo.: A. Podobnik \$2.
Floresce, Ariz.: L. A. Ambrozich \$1.00.
Las Vegas, Nev.: Nick Pahor \$1.
Skupaj \$685.51, prejšnji izkaz \$2,575.76, skupaj \$2,981.57.

Tudi v Oglesbyju se v prid Proletarca dobro odzvali
Oglesby, Ill. — Tu smo imeli 25. julija na John Poharjevi farmi v prid Proletarca družinsko zabavo, to pa zato, ker niste zvišali naročnine. Ni bila oglašena — namreč ta naš mali piknik — a vseeno se je odzvalo precej naših prijateljev iz La Salla in sošednih naselbin.

Rečem, da smo imeli "domačo zabavo", ker za piknik je ne bi mogli označiti. Bilo nas je majhna skupina družin, pa so se te toliko boljše odzvale. Nekaj jih je prispevalo, a udeležiti se tega sestanka niso mogli, eni radi boleznih, nekateri pa so se razšli na počitnice v razne države. A vseeno bi bil uspeh izredno dober, če nam bi vreme ne nagajalo. Nastala je nevihta, lilo kot iz skafca, gremelo in treskalo. Mi pa smo bili pod streho v Poharjevi hiši, a vseeno nam ni uga-jalo, ker nam vremenski bogovi niso bili naklonjeni.

Leo Zevnik je bil vzlic nevihti veselo razpoložen, kajti videl je skupino ljudi enakega prepričanja in to — bili smo vsi kot eden. Anton Udovih je pripeljal s sabo mater in očeta ter svojo ženo. Vsi so se z nami fino zabavali vzlic nevihti. To so stari socialisti in v novembru bodo glasovali za Wallacea ter za ostale kandidate progresivne stranke.

L. Zevnik je omenil, da je ta naša mala prireditve porodila nove ideje za večje prireditve in da bodo enkrat v jeseni eno aranžirali v Slovenskem narodnem domu v La Sallu. Izrekam najlepšo zahvalo vsem, ki so se odzvali in prispevali za naš delavski list. Zaeno s tem poročilom je bila poslana listu v podporo vsota \$43.30.

Christine Nadvensnik.

Upajmo, da bo ameriško ljudstvo spoznalo te ljudi predno bo prepozno.

Drugače je pri nas po navadi. Jeklarski trust je povišal plače svojim delavcem devet centov na uro. To zneso, kot je pisal "Chicago Sun", \$50,000,000 na leto. Medtem so pa zvišali cene jeklu tako, da jim ostane sto osemdeset milijonov na leto. Torej je od te vsote odšteješ petdeset milijonov; jim še vedno ostane — sto trideset milijonov. Poleg že tako ogromnih profitov. Torej pri vsakem povišku — si potroje svoj profit.

V državi Indiana ter v Alabami so bile ponovne premogarske katastrofe. V Daytonu, O., kjer so imeli delavci pri Univis Lens Co. dolgočasno stavko, so podili stavkarje s tanki in z nasajenimi bajonetmi. Dan prej je pisala naša "Chicago Tribune": "To kar delajo stavkarji v Daytonu je odprta revolucija, diktatura proletarijata, popolnoma podobna boljševiški v Rusiji leta 1917." Končno vprašuje — kaj vendar misli governer države Ohio, da dopusti take pojave!

V feviju Nation z dne 24. julija ima španski socialist Del Vayo odprto pismo, naslovljeno angleški delavski stranki. Pismo je precej dolgo. V trpkih besedah je naslovljen ta apel na ljudi, kateri so — od kar so prišli na vlado — popolnoma pozabili na vse obljube, dane španskemu ljudstvu.

Začetek pisma se glasi: "Dragi tovariši: Dvanajst let je minilo od kar je špansko ljudstvo vstalo proti fašistični agresiji v enem izmed najobnejših bojev za svobodo v zgodovini borb. Ves čas, "skozi prvo poglavje te tragedije, od Francovega upora v juliju 1936, pa do vstopa napadalcev v Madrid v marcu 1939, ste stali z nami ideološko ter nas od časa do časa ostrčili z besedami vaše solidarnosti. Omenim ime samo enega, katerega besede so imele avtoriteto in zato so imele za nas še posebno vrednost. To je bil Clement Attlee. Bil je v Španiji z delavsko delegacijo takrat, ko smo imeli zelo težke čase in dobro se spominjam globokega in resničnega čuvstva, ko je izrekel besede v pohvalo našega dela na fronti. Spominjam se tudi globokega občalovanja v njegovih besedah, ko je izrekel meni in drugim socialističnim članom kabineta: "Če bi bili mi danes na vladi..."

Pismo je predolgo za današnje kolono. Omenim pa zaključek.

"Ne pošiljam tega pismo Ernestu Bevinu. Jaz nisem tako optimističen. Pošiljam to pismo vam, članom stranke ter članom parlamenta, kateri ste leta 1945 vodili svojo kampanjo na španskem vprašanju, in še posebno "levice" R. H. S. Grossmanater ostalim "black-benchers", kateri so z njim.

"Tri leta so minila od kar je delavska stranka na vladi. Ko (Konec na 3. strani.)

Tale mi ne gre v glavo?

Podpredsednik Truman se je zdel republikance, ker so podzveli toliko "protirdečkarsko" gonjo. Le čemu jim zameri, ker so se zavzeli za njegovo doktrino ("za boj proti komunizmu vsepovsod"), to mi nikakor ne gre v glavo!

PRIPovedNI DEL

VLADIMIR NAZOR:

NOVELE

Pokojnina pometača Jožine

(Nadaljevanje.)

Se je hotel govoriti o sebi, toda z vedno večjo bahavostjo v glasu, ko ga je Svetka dama prekinila. Raženj je bila snela z ognja, položila prašička na kos pločevine in ga z nožem razrezala.

— Fertig! Prosim, gospodje! In vsi trije možakarji so planili k njej. Pometač je s pipeco, ki ga je našel na smetišču, zašilil palčico in jo zabodel v kos pečenke.

— Stoj, Jožina! — sem zavpil. — Ne jej mesa crknjenega prašička!

Stari pometač je odrevenel, odprl usta in ni več gledal v pečenko, ampak mene; Enooki in gospodar Jurek se nista zmenila za to, toda Karolina je zaradela, stisnila pesti, zakrivila usta in vzrojila:

— Kaj? Jaz sem prašička pregledala, odrezala, kar ni bilo dobro in ga očistila. Kdo pa ste in kaj hočete tukaj? Sit in dobro oblečen ste, pa nadlegujete lačne, pregledujete grizljaj, ki jim ga niste dali. Dobrotnik! Jožina zaščitnik! He, poznam take ljudi! Na dnu srca nas prezirate. Kaj smo mi za vas? Gnoj in človeški odpadki, ki jih meče mesto sem na svoje smetišče. In še tu nam ne daste mihi.

— Otroke vabite sem in ohe-mogle starčke, da bi delali za vas, — sem ji dejal.

— Ne bolj se je razvnela.

— Otroke? Saj njihove matere so presrečne, da jim otroci zaslužijo kak dinarček; vi jim ga ne bi dali. In tale Jožina! Poglejte ga: za nobeno rabo ni več; miru je potreben in nege. Čudim se gospodarju, da se je dogovarjal s tem Enookim in ga pripeljal sem. Pokojnina! Hm, prazna beseda...

— Molči! Nobene besede več! — je zaklical Jurek, ko je nehal zvečiti pečenko, in zopet uprl vame svoje drobne, lokave oči.

— Ogleduh! Detektiv! — je na vse grlo zavpila name Karolina; Enooki pa je skočil, jo uskal z roko čez obraz; obmolknila je, sedla na tla in histerično zajakala, podhrtevaajoč po vsem telesu.

Enooki se je začel sukati okrog mene:

— Gospod, ne zamerite. Dobra in pridna je tale ženska, toda včasih ima take napade; kmalu bo kakor jagnje. Gospodar bo prinesel iz bajte malo vina; rad bi proslavil mojo vrnitev. Prašiček je pa sijalen, ali ne, Jožina? Gospod, nič ne skrbiti radi naših železcev; železni so.

Marsikaj mi je bilo že jasno; pometaču sem dejal, naj se

dvigne in stopi za meno. Gospodar Jurek je takoj pretrgal svoj molk. Dejal mi je, da nista za Jožino ne ubožnica, ne tista oddaljena vas Verbok, kjer ga bodo sedaj vsi, pa tudi nekač, mogoče kar grdo sprejeli. Tukaj naj ostane stari, pri njem; saj se je že privadil. Le to bi bilo dobro, če bi jaz posredoval, da pride Jožina čim prej do svoje pokojnine.

— Da, — sem dejal, — da vam bo urejal smeti, spal na slami v vlažni koči in jedel odpadke z mestne tržnice in tro-pnobo crknjenih živali, njegova pokojnina pa v vaš žep. Jožina, greva!

Toda gospodar in Enooki sta se temu uprta; vedno predrznejša sta postajala:

— Kdo pa ste? S kakšno pravico? Ne moremo ga prepustiti komur koli. Tu živimo kakor v lastni hiši.

Nisem popustil; vedno ostreje smo se pripravili, na lepem pa je nekdo planil med nas. Prikazal se je deček in sporočil: "Policija! Preiskava!" Gospodar Jurek je obmolknil, sedel na prag, na videz miren! Enooki in Karolina sta planila: ona se je zagnala in skrila v šibje ob vodi, ki je bilo zasuto s smetmi, on pa je skočil za neko bajto. Prišli so trije policaji in pripeljali nekaj dečkov, ki sem jih bil videl na smetiščih.

— Dober dan! Kaj je zopet novega? — je nekam brezskrbno vprašal gospodar. — Vidim, da ste ujeli mlečnozobce, ki tako radi brskajo po mojih smetiščih.

— Nikar se ne delaj, podgarnar! Ne lisiči! — mu je odgovoril starejši stražnik. — Kje je Enooki? Slišiš: Enooki! Tisti, ki je zdaj v ubožnici, zdaj na smetiščih.

— Enooki! Kdo bi to vedel? Pride, gre, pa se zopet vrne. Saj ga poznate.

— Toda tudi tebe poznamo. Kje je Karolina? Tudi z njo bi se rad nekaj pomenil.

— Naša Svetka dama! Najbrže bo v mestu, poslovno. Mene se ona ne tiče nisem se oženil z njo.

— Hm! Kdo so pa ti tvoji novi gosti? — je dejal stražnik in premeril od nog do glave mene in Jožino. Gospod, izkaznico, prosim!

Pogledal me je in dejal:

— Prav. Toda kako ste zašli semkaj?

— Da bi se sestel s temle starcom.

— Ga poznate?

— Ze dolgo. To je nekdanji mestni pometač Jože Smercnjak iz Verboka.

— Preiščite ga, — je dejal stražnik tovarišu.

Toda v Jožinem žepu ni bilo nič drugega kakor pipica, kos suhega kruha in blatna cunjca.

— Kje stanuješ? Kaj delaš? S čim se preživljaš? Kako si prišel sem? — ga je začel spraevati stražnik. Rekel sem mu, naj pusti starca v miru jaz da skrbitim zanj, pa zanj tudi odgovarjam.

— Pojdiva, Jožina! — sem dejal starcu.

— Ne, ne! — je vzkliknil stražnik. — Berača ali pa potepuha, ki nima nobenega pisanja pri sebi, moramo odpeljati na policijo, vi, gospod, nas pa lahko spremito, — to tudi zahtevam od vas, stražnica ni daleč.

Potem, ko niti z drugim poskusom ni napravil iz Jurekovih ust besede o Enookem in Karolini, pa tudi o Jožini ne, je ukazal svojim tovarišem, naj preiščejo bajte in smetišča, dečke pa je postavil v vrsto in dejal: — Zdjaj pa naravnost! Proti cesti!

Precej dolgo smo hodili, zdaj po prahu, zdaj po blatu, on za otroki, jaz in Jožina pa za njim. Molčali smo; samo eden izmed otrok je tiho jokal, drugi je pa od časa do časa poživžgal ali se široko zasmejal.

— Cakaj, fakini! Tebe ne bomo oddali staršem, preden te vprico nas potopimo ne namlatijo, — se je stražnik jezil nanj.

Planjava je bila že za nami in prišli smo med prve hišice in dvorišča, ko se je nekaj pripetilo. Na pripravnem kraju in o pravem trenutku so se na določen znak, kakor da so zmenjeni, otroci na lepem razleteli in začeli bežati, se razpršili in izgubili kakor jata vrabcev, če vržeš kamen mednje.

Stražnik je jezen zarjul, še bolj ga je pa ujezilo, ko je slišal kako se Jožina, ko je potegnil pipico iz ust, sladko smeje.

— Lopov! — je zavpil najj stražnik, — ti boš plačal zanje. Potem ga je močno prijel za ro-kav, kakor bi se bal, da mu še ta ne uide.

Mogoče bi bil postal še bolj grob, toda prav takrat smo prišli na stražnico.

V predsobi je bila miza, klop in slika na zanemarjenem zidu. Dva starejša stražnika sedita za mizo, prvi zapisuje imena in pri-limke v dolgo vrsto, drugi sprejema prijave in odjave stanovalcev.

— Ali je gospod šef v pisarni? — vpraša najin dosedanji vodnik.

— Pravkar je prišel, — sta mu odgovorila.

— Takoj mu grem poročat. Pazita na ta dva.

Sedel sem na klop, Jožino sem pa komaj pregovoril, naj spravi pipico v žep in sede zraven mene; starca je bilo sram in bal se je.

Precej dolgo sva čakala, preden so se odprla vrata in naju je stražnik odvedel v sobo moža, ki ga bom tudi jaz — kakor on — oslavljaj z "gospodom šefom". Čudno človeče! Z nizkim in globokim, nagubanim čelom, z dol-gimi lasmi, kakor se rad nosi ta ali oni umetnik; velike oči, rib-jim podobne; zenice je imel podobne zelenkastim jamicam; nos dolg in konicast; prav zares policijski; usta sočna, najlepše oblike, z močnimi volčjimi zobmi; in — nazadnje — majceno bradico, nežno kakor otrok. V telo je bil srednje rasti; oblečen je bil meščansko. Sprejel naju je sede, s službenim obrazom in ostrim, izprašujočim pogledom. Vedno bolj napeto naju je opazoval, zlasti mene. Molčal je, se obotavljal. Ko je odprl usta, mu je glas zastal. S prsti je šel skozi lase, toda kazalo je, da mu je tudi to malo pomagalo. Potem je vstal — toda ne kakor zver, ki naskakuje — in me še bolj pozorno motril ter spregovoril z glasom, kakršnega nisem pričakoval od njega:

— Prosim vašo izkaznico. Ko je videl mojo sliko in prebral moje ime, se mu je obraz spremenil, službena maska je odpadla od njega:

— V. N.! Ste vi res V. N.? Toda čemu vas sprašujem? Nekaj meglonega se mi je posvetilo v glavi, čim sem vas zagledal. Mnogo vaših slik sem že videl pred kratkim tudi v časopisih. V. N., čigar stih se mi je v gimnaziji prebiral; sedaj se jih uči moj sinke v šoli. In glej, Vi ste tukaj, v tej stražnici. Goto-vo vas je stražnik prijel, ker misli, da ste kupec Jurekove robe ali pa Karolinin "prijatelj". Sem, k meni vas je pripeljal, da vas... Oh, Bog! Prosim, sedite, govorite, vse mi povejte.

"HUJŠE ŠELE PRIDEI!"

Konvencije političnih strank v ameriški zgodovini

(Common Council)

Zdjaj, ko so politične konvencije dveh starih in tudi ene nove stranke za nami, bo marsikoga zanimalo kako je prišla v navado sedanja metoda nominiranja predsedniškega in podpredsedniškega kandidata kake stranke. Očetje naše republike so zapisali v našo Ustavo, da naj bo predsednik izvoljen potom elekto-rtorjev, ki jih določijo posamezne države. Stevilo teh elekto-rtorjev, pravi Ustava, bo enako šte-tilu senatorjev in poslancev vsake posamezne države v zveznem kongresu. Ti elekto-rtorji se zberejo v svojih državah in vsak od njih glasuje za dva moža — če ne pride pri tem do jasne ve-šine glasov, izbere zvezna po-slanska zbornica dva od peterih kandidatov, ki so dobili največ glasov. Ta metoda ni bila ne-praktična v tistih časih, četudi je obstajala i takrat razlika v mišljenju koliko oblasti naj se dovoli predloženi narodni ali zvezni vladi. Vedeti je treba, da v tisti zgodbi dobi naše republi-ke ni bilo formalno ustanovljenih političnih strank.

V prvih predsedniških volitvah — 1789 in 1792 — je ta sistem deloval. Nominacije so bile nepotrebne, ker je bil George Washington soglasno izvoljen za prvega predsednika republike in potem spet pri drugih volitvah. Leta 1796 sta bili politično de-lovni dve politični stranki ali stranki, Federalisti (stranka ad-ministracije) in republikanci — ta struja pa nima ničesar skupnega z današnjo republikansko stranko. Od volitev v l. 1800 pa do l. 1824 je kongres nominalni predsedniškega in podpredsedniškega kandidata na svoji poli-tični konferenci. Konferenca so se udeležili vsi kongresni člani stranke, katera je hotela nomi-nirati predsedniškega kandidata. Elekto-rtorji posameznih držav niso bili legalno vezani upošte-vati izbire konference, a nava-dno so to storili. Razpad federa-listične stranke in trenje v re-publikanskih vrstah pa je sku-pno s porastjo demokratskih sil v novo pridruženih državah pri-nesel konec kongresnim političnim konferencam. Ze l. 1882 so bile nominacije izvedene na več načinov — po državnih zakonodajah, na množičnih sestankih ali taborih, potem v tisku ob-javljenih naznanil in potem splošnega soglašanja strankinih članov. V deželi je bilo čutili porast demokracije na političnem polju. Ze l. 1832 so vse dr-žave Unije, razen South Caro-line dovolile svojim državljanom, da so sami glasovali za predsedniške elekto-rtorje, name-sto, da bi ta vožno nalogo izve-dla državna zakonodajna posa-meznih držav. S tem je bila volilna pravica zelo raztegnjena. Odpravljene so bile tudi mnoge davčne omejitve oziroma last-ninske kvalifikacije, ki so bile dotlej potrebne posameznemu volilcu. Stevilo volilcev se je ta-ko pomnožilo, volilno pravico so dobili mali farmerji, delavci, obrtniki in drugi.

Z zmago Andrew Jacksona v l. 1828 je prišel do svojega poli-tičnega prava tudi "navaden človek". To je bila doba "navadnega človeka" in od tedaj imamo obliko nominacijskega siste-ma, ki je v navadi še danes. Takrat so bile stranke pozvane, da pošljejo na konvencijo svoje krajevne zastopnike ali delega-te, ki bodo nominirali predsedniškega kandidata. Stevilo dele-gatov je določala velikost prebivalstva posameznih držav. Kan-didatje l. 1832 so bili nominira-ni na ta način. Kasneje so stran-ke pričele z nominiranjem kan-didatov objavljati tudi svoje programe ali platforme, kar je nadomestilo prejšnja ugibanja kaj bo imenovan kandidat prav-zaprav zastopal in kakšnim inter-esom bo služil, če bo izvoljen. Volilci še vedno glasujejo za predsedniške elekto-rtorje, kakor to določa Ustava, a ti so moralno obvezani, da glasujejo za kandi-date strank, ki so jih izvolile in doslej je bila v tem pogledu sa-mo ena izjema, in to v volitvah leta 1820.

Med Rezijani

Kaj so Rezijani? Kje živijo? Izpod Kanina teče rečica Rezija. Po tej rečici imajo svoje ime: Rezijani, Rezijanski Slovenci. Okoli 4800 Rezijanov se poti in vbrada po ljubki, toda skopi do-linici. Ravena je središče te do-linice, ki se razteza 15 kilometrov na vzhod, če prideš med Rezijane od tarčentskih Slovencev navzgor. Rezijanov nareče je zelo podobno južno goriškemu. Jezikoslovci-učenjaki so do-gnali, da so Rezijani del jugoza-padnih Slovencev. Ko prideš med nje, čutiš med njimi pred vsem vplive iz Brd. Če pomisli-mo, da je Rezija nekam precej "bogu za hrbotom", potem se ne smemo čuditi, če se je rezijan-ščina precej po svoje razvijala. Seveda jo pa soški Slovenec z lahkoto razume.

Med Rezijani je zmerom kaj novega. Pri zadnjih volitvah so bili izpostavljeni hudemu ver-skemu, političnemu in gospodar-skemu pritisku. Pa so se kljub temu Rezijani še bolje postavili kakor pri volitvah 2. junija leta 1946. To kaže, da hočejo tudi na-dalje vztrajati v obrambi svojih narodnostnih in socialnih prav. Zaman so grožnje de Gas-perijevih županov in podžupa-nov.

Čudne reči se godijo v vasi Osnje. Emilijo Ošnjak so napa-dle in psovale pri vodnjaku tri vaščanke. Za napadeno se je zavzel njen brat Marij, ki so ga pa napadale zaradi tega ova-dile orožnikom. Marija so zasli-ševali in mu med zasliševanjem "svetovali", da je najbolje, če se izseli v Jugoslavijo, češ, da ni v Reziji nobenega življenja za — komuniste. Ta dogodek ja-sno kaže, kako bi se ti reakcionarni tipi radi iznebili vseh lju-di, ki so demokratično usmerje-ni. Značilno pa je, da se niso orožniki prav nič pozanimali za tiste tri napadalke, ki so spričo

očitne potuhe trdno prepričane, da si bodo pri prvi priliki zopet lahko "privoščile" nekaznovan napad na govaščanko, ki je celo v drugem stanu in ki ji takšni nastopi nedvomno tudi zdravstveno škodujejo.

Drugi dogodek, ki ga je vredno omeniti, se je pripetil v Ažli. Tov. Marij Kont je napisal na vaški "stenas": "Živel prvi maj, praznik dela!" Pa je prišel mimo kaplan Jože Krajnik, od-tranil napis in pripisal svojo, stročje-smešno pripombo. Lju-lje se zgražajo zaradi takšnega vedenja svojega — dušnega pas-trirja.

V Gorenji Mjersi so učenci navallili na dva otroka zavednih Slovencev ter ju pretepli. Uči-teljica je dogodek mirno gleda-la in je intervenirala šele potem, ko so ju že pretepli. Njena "in-tervencija" je bila posebne vr-ste. Ni namreč napadalec kara-la ali morebiti kaznovala. De-jala je namreč napadenima slo-venskima učencema: "Ko ne bi bil vajin oče zaveden narodnjak, bi se to ne zgodilo." In takšnim vzgojiteljem morajo slovenski starši zaupati svojo deco. In se najdejo še ljudje, ki menijo, da je sedaj drugače, kakor je bilo pod fašizmom.

(Slovenski glas.)

DOMOTOZJE

Slovenska zemlja, v tvojo sredo blago, na hribe tvoje srce mi želi, kjer pustil družbo sem tovaršev drago, kjer v zemlji pokopan moj rod leži.

Tam cvetje zlate mladosti moje, tam prvič mi gorelo je srce; tam veselil sem se vrh zemlje svoje, v domača tla so kapale solze.

(Slovenski glas.)

VLADO KRMAC'

FRAN LEVSTIK

slovenski pisatelj, literarni kritik, politični delavec in jezikoslovec je bil rojen 28. septembra 1831. leta v Spodnjih Retjah pri Velikih Laščah.

Gimnazijo je končal v Ljubl-jani, toda maturo je zaradi bole-zni odložil in je pozneje nikoli ni napravil. Na vsučilišče ni mogel, zato je stopil v bogoslov-je v Olomucu na Moravskem. Ko je takrat, leta 1854, izdal svoje pesmi, so ga ovadili, češ, da so pohujšljive. Ker jih Levstik ni hotel preklicati, je mor-al iz semenišča. Služil si je gre-nak kruh s poučevanjem in s časnikarstvom ter se uveljavil v literaturi. Zaradi zahteve po kritiki v slovu in javnem življenju je prišel v spor z reakcionarnimi "staroslovenci", zlasti z Bleiweisom. Nasprotniki so ga preganjali in mu jemali skromni zaslužek, šele leta 1872. je do-bil stalno službo urednika v ljubljanski knjižnici. Bil pa je že telesno in duševno strit in dol-gi ni užival miru, kajti smrt mu je pretrgala leta 1887. dne 16. novembra nit življenja v najpo-polnejšem delovanju na polju slovenske književnosti.

Levstik je pisal lirске in ep-ske pesmi, ki se odlikujejo z zdravim realizmom, in gojil li-terarno in politično satiro, v zadnjih letih se je posvetil otroš-ki pesmi. Izmed pripovednih spisov je najbolj znamenit nje-gov "Martin Krpan". Kdo ne po-zna njegove koblice in "kresil-ne gobe", ki jih je prenašal iz Trsta na Notranjsko; kako ga je sam cesar povabil na Dunaj, da

Naše gibanje

Proletarček piknik tu v Chi-cagu je bil uspeh. In človek v resnici z veseljem čita odzive naših prijateljev najstarejšega slovenskega delavskega lista. Najprej v Waukeganu, potem v Detroitu, in v zadnji številki čit-am o lepem uspehu našega pridnega delavca doli na zapu-du, "velikega Topeta". Dokler bomo imeli take prijatelje — se nam ni treba bati prihodnosti. H koncu omenim, da bo ta kolona za nekaj časa prenehala. Vzrok je obilo dela doma in v delavnici. Oglasim se zopet zgo-daj v jeseni. Pozdrav vsem so-drugom in prijateljem lista.

PRVA SLOVENSKA PRALNICA
Parkview Laundry Co.
1727-1731 W. 21st Street CHICAGO 8, ILL.
Fina postrežba — Cene zmerne — Delo jamčeno
TELEFONI: CANAL 7172-7173

NAJBOLJŠA POMOČNIKA PRI UČENJU ANGLEŠČINE IN SLOVENŠČINE STA ANGLEŠKO-SLOVENSKE BESEDNJAK
Cena \$5.00
IN
ANGLEŠKO-SLOVENSKE BERILO
Cena \$2.00
Avtor obeh knjig je DR. F. J. KERN
NAROČILA SPREJEMA
PROLETAREC
2301 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO 23, ILL.

PRISTOJAJTE K

SLOVENSKE NARODNE PODPORNICE JEDNOTE

USTANAVLJAJE NOVA DRUŠTVA. DESET ČLANOV(IC) JE TREBA ZA NOVO DRUŠTVO

NAROČITE SI DNEVNIK

"PROSVETA"

Naročnina za Združene države (izvenmi Chicago) in Kanado \$5.00 na leto; \$4.00 za pol leta; \$3.00 za četrt leta; za Chicago in Cook Co., \$9.50 za celo leto; \$4.75 za pol leta; za inosmetstvo \$11.

Naslov za list in tajništvo je:

2657 SOUTH LAWDALE AVENUE

CHICAGO 23, ILLINOIS

KRITIČNA MNENJA, POROČILA IN RAZPRAVE

SLOVENIJA SE ODLOČILA IZDELOVATI NA VELIKO TUDI FILMSKE SLIKE

Ni je dežele, ki bi v takozvani filmski industriji mogla doseči naš Hollywood—toda poskušajo v tej tekmi predvsem Anglija, Sovj. unija in Francija. Nemčija v sedanjih razmerah v tej stroki ne pride v upoštevanje, dasi je pred vojno začela biti Hollywoodu že zelo resna tekmovalka.

Izmed slovanskih dežel sta razvili zelo uspešen film Sovj. unija in pa Čehoslovaška. Toda filmi slednje se predvaja v Ameriki zgolj v malih gledališčih, ki jih posečajo samo Čehi in Slovaki, docim sovjetski filmi dobe dostop v boljše, priznana kino-gledališča. Toda naši kritiki jim večinoma niso naklonjeni in tako jih smatra naša publika v primeri s hollywoodskimi filmi za manjvredne.

Jugoslavija se sedaj skuša osamosvojit od tujih kinematografskih slik s produciranjem svojih iz svojega življenja.

Tako se e v to panogo spustila tudi Slovenija.

O tem je napisal v mesečniku "Obzornik" Franc Kosmač članek: "Kakšen bo naš film", ki se glasi:

Naš film — stoji v naslovu. Slovenski film. Ta, doslej za nas tako oddaljeni pojem postaja stvarnost. Ob besedi film smo se pred časom redno spomnili na Ameriko, bajno deželo, ki je lastnik tega predčudnega sredstva, ki nas v temnem prostoru intenzivno priklene nase, vodi v neznane svetove, obuja v nas sproščena in silna čustva in ugodja. Ko smo čuli besede o češkem, madžarskem filmu, so se nam samo cedile sline: mi, Jugoslovani, tega nimamo, nas Slovenec pa je najbrž premalo, da bi film sploh kdaj imeli.

Velike spremembe, ki so jih južnoslovanski narodi izvojevali in doživeli v preteklih letih, se kažejo z vso močjo na področju filma.

Ker pomeni enakopravnost vseh narodov v naši federativni državi pravičen delež vsakega naroda v skladu z njegovimi napori, ki jih vlagajo v skupno borbo za lepši jutrišnji dan vsega delovnega ljudstva, zato pomeni dosledno tudi svobodo in pravico do vseh sredstev, s katerimi ustvarjajo vrednote svoje kulture. Film ni in ne more biti v napredni državi trgovski artikel, temveč pomeni sredstvo kulturnega izraza, pravi tako kot tiskarski stroj, radio-oddajniki in druga tehnična sredstva.

Takšno mišljenje je zelo nasprotno staremu: v Sovjetski zvezi je po petindvajsetih letih svobodnega sožitja mnogih narodov prišlo do tega, da ima vrsta republik lastne močne filmske proizvodnje. V Ameriki Hollywood, v Sovjetski zvezi studio (Mosfilm), Leningrajski studio (Lenfilm), kijevski kino studio, Tbiliski kino studio itd. (Azerbejdžan, Armenija, Georgija.)

Ce je protestantizem v času reformacije s tiskanjem knjig v slovenskem jeziku pomenil v našem slovenskem okviru mobilizatorja in prebujajočo moč za slovensko ljudstvo, potem je vloga filma, ki utegne izraziti naš značaj in našo usodo za svet mnogo močnejše, nedvomno velikega pomena. Podobno ovlogo odigrava film v političnem in kulturnem procesu narodov Sovjetske zveze, narodov, katerih usodo in pot smo morda spoznali v vrsti filmov, ki smo jih imeli priliko videti pri nas (Abajeva pesem, Takžistan, Georgij Saakadze, Tahir in Zuhra itd.)

V naši državi imajo tri republike že osnovno za graditev lastne filmske proizvodnje: v Srbiji je pričel z delom Zvezda-film, v Hrvatski Jadran-film, pri nas pa Triglav-film.

Veliko zanimanje in odobravanje, ki ga vzbujajo ne samo pri nas, temveč tudi po vseh naših republikah in v vseh sosednjih državah naši "filmski obznaki", da smo po eni strani spozorniki in kratki filmi, ki smo jih doslej izdelali, je gotovo sobni ustvariti svoj film, po drugi pa, da smo v idejnem in formalnem pogledu delo pravilno pričeli.

Priznanje, ki ga je dosegel kratki dokumentarni film naše proizvodnje "Mladina gradi" v Beogradu na državnem natečaju, kjer je dobil tretjo nagrado, je zopet znak, ki pomeni za našo mlado proizvodnjo vzpodbudo, istočasno pa veliko odgovornost pri delu v prihodnje.

Narodno osvobodilna borba po besedah maršala Tita ni pomenila samo borbo za socialno in nacionalno neodvisnost naših narodov, temveč tudi obrambo vrednot prave človeške kulture, ki je bila izraz nenehne borbe naših narodov skozi temna stoletja sužnosti in podločnosti, izraz svetlega upanja, človeškega ponosa in življenjske moči naših demokratičnih narodov.

Ker je torej film v naši novi državi vključen med izrazna sredstva kulture, je za nas Slovenec kaj jasno, katere snovi in na kakšen način bodo odsevale iz naših filmskih stvaritev bodočnosti.

Več kot znano je dejstvo, da prihaja narodni značaj najpopolneje in najpristneje do izraza v najtežjih trenutkih, v najtesnejših situacijah; v največji stiski našega ljudstva sila doživljajo svojo veliko preizkušnjo in takrat pride do največjega napora. Takšni obdobji je doživel naš narod mnogo, največje morda v času, ko lahko rečemo, da je dozoril, to je v tlobi narodno osvobodilne borbe.

Po eni strani se spominjamo ameriških filmov, ki jih spoznamo po napetosti dogajanja na platnu: hitri gibi cowbojev, po ki pištol, sviganje avtomobilov itd. ali pa sladke in večkrat ra-

finirano zapletene ljubavne zgodbe; po drugi strani spoznamo film nove vrste, ki brez po silni naglice in nerove odkriva pred našimi očmi vrednote duha in srca. Tukaj globoko smiselno prikazovanje življenja in preteklosti, tam zakrivanje jedra problemov, uspanje in izkrivljanje zgodovinskih dejstev.

Naš narod je v mogočni narodno osvobodilni borbi odločno pokazal svoj značaj, zvestobo vsemu, kar je bilo najboljšega v preteklosti, zvestobo ideji svobode in napredka. Zato bo v filmu to dejstvo moralo priti do izraza.

Kot je po formalni plati film sestavljena umetnost, pri kateri morajo sodelovati književniki s pisanjem tekstov (scenarijev), slikarjev, dekoraterji, arhitekti pri inscenaciji in kompoziciji filmske slike, komponisti z muzikalnimi stvaritvami, režiserji, igralci in plesalci zopet s svojim znanjem in izkušnjami, tako bo rasel slovenski film iz skupnih naporov naše kulturne sredine.

Naši napredni kulturni delavci, ki so s svojim delom dokazali zvestobo svojemu ljudstvu, so občutili tudi dolžnost in odgovornost, ki jih veže k sodelovanju pri našem filmu. Istočasno, ko je širok krog ljudi sodeloval pri razpisu za scenarij prvega umetniškega filma, so sodelovali tudi naši književniki Miško Kranjec, Ciril Kosmač, Matej Bor, Igor Torkar, Vito Zupan, Milan Šega in drugi.

Režiser prvega umetniškega filma je Bojan Stupica, ki se bo v svojem delu naslonil na pomoč igralcev Slovenskega narodnega gledališča v Ljubljani in Mariboru ter na igralce vseh diletantskih odrov po deželi.

Glasbeniki Karel Pahor, Marjan Kozina, Matija Bravničar, Blaž Arnič, Danilo Svara, Anton Lavrin, Ciril Cvetko, Bojan Adamič že sodelujejo pri "Filmskih obzornikih" z izvirnimi skladbami.

Kulturnim delavcem vseh področij bo film nudil široke možnosti udeleževanja.

Ce bo slovenski film na podoben način izrazil naš značaj, našo usodo in naša stremjenja, kot jo izraža Prežihova novela ali Arničeva kompozicija, potem bo slovenski film izpolnjeval v našem kulturnem in političnem življenju notranji in zunanji naše oče domovine pomembno vlogo.

Kot bo film, vključen med izrazna sredstva kulture po vsebini in obliki, izraz prav istih težav, uspehov, bojev in stremljenj, ki prevečajo dela naših največjih umetnikov, katerih snovanje je organsko raslo z najskritejšim utripom naše slovenske biti, tako bo po svoji tehnični strani in produktivnosti — izraz naših organizacijskih sposobnosti in ekonomske moči vse naše države.

Film kot eden največjih uspehov civilizacije 20. stoletja tudi po tehnični strani sega na prav različna področja. Elektroinženirji, strojni inženirji, gradbeniki in kemiki so prav tako potrebni kot v drugih panogah tehnike. Poleg teh pa nastaja potreba po prav posebej usmerjenem delu, ki rase iz specifičnih potreb filma.

Kemični inženir postane strokovnjak za občutljivost filmskega traku, kemikalij, produkcije kopij itd. Elektroinženir se mora do potankosti seznaniti s tehniko tona.

Arhitekti in risarji imajo spet svoje prav posebne naloge.

Skrivnostne kamere, zvočnega snemanja, osvetiljave, umetnost montaže (smiselne in učinkovitega razporejanja dogodkov z rezanjem traku), šminke — z vsemi temi novimi področji dela se seznanijo naši mladi filmski delavci državnega podjetja za proizvodnjo filmov "Triglav-film" v Ljubljani.

Na pomoč bodo prišli v kratkem nekateri Slovenci, ki so delali v tujini dalj časa pri filmu (Francija, Amerika).

V Prago so odšli na prakso

trije študenti "Triglav-filma", da se v velikih ateljejih na Barandovo izpopolnijo za delo pri umetniškem filmu, en študent pa je bil poslan v Moskvo.

Filmska tehnika pri nas nima tradicije. Prav zaradi tega je deležne posebne podpore oblasti in prav zaradi tega je dolžnost vseh sorodnih ustanov in podjetij, da na svoj način pomagajo pri rasti domačega filma.

Ce so vzbudili "Filmski obzorniki" pozornost po vsej državi zaradi čistoče slike in tehnične dodelanosti, to samo pomeni, da so filmski delavci znali skromna sredstva nadomestiti s spretnostjo in prizadevnostjo. Isto velja za bodočnost, za delo pri umetniškem filmu.

Kot so "obzorniki", ki predstavljajo tako po tehnični kot po idejno-formalni plati posebno iz vrst filmskih stvaritev in zahtevajo tudi svoje metode dela, zbudili pozornost in že vrše svojo vlogo, tako bo umetniški film, če bo s tehnične strani dovolj dodelan, lahko v širokem svetu povedal na učinkovit način resnico o Sloveniji, o zemlji, ki jo diplomati, dasi je sploh ne poznajo, brezčutno cepijo, o zemlji, ki doživlja v skupnosti enakopravnih narodov v FLRJ izpolnitev stoletnih borb in stremljenj, razmah in sprostitve svojih dragocenih življenjskih, etičnih in ustvarjalnih sil.

BORBA ZA SVOBODO VESTI V AMERIKI PRED 150 LETI

Zakonodajni program predložen sedanemu izrednemu zasedanju kongresa, kot tudi platforme vseh strank, ki so postale predsedniške kandidate, ponovno vzbujajo pozornost ameriškega ljudstva na vprašanje civilnih pravic. Vidna važnost tega vprašanja v sedanosti nas spominja na ono dobo ameriške zgodovine, ko je zvezmala verska svoboda vidno mesto v vročih sparih onih dni tako dolgo, da je bilo vprašanje rešeno popolno.

V kolonijalnih časih ameriške zgodovine je bila vzpostavljena v mnogih kolonijah angleška cerkev (uradna angleška cerkev). V mnogih predelih dežele so bili surovo preganjeni pripadniki katoliške, kvekerske, baptistične, metodistske, židovske in drugih ver. Tudi ateisti so bili preganjeni.

Leta 1776, ko je bila objavljena Izjava neodvisnosti, je država Virginija izdala izjavo pravic, v kateri je bilo proglašeno, da so vsi ljudje ustvarjeni enako in imajo torej pravico svobodno slediti katerikoli veri. Ta važen odklop svobode vesti je sprejela zbornica države Virginije. Bilo pa je mnogo nasprotnikov tega načela. Za uvedeno zakona, ki je spremenil to načelo v postavilo, se je posebno boril Thomas Jefferson, ki je bil član zbornice. On je pravzaprav posvetil vse svoje življenje boju za izvajanje popolne svobode za vse. Po njegovem naziranju ni bilo dovolj, da se je kako vero toleriral, svobode vesti je po njegovem moral šteti zakon, vsaj naj bi smel v tem pogledu slediti diktatu svoje vesti, da verjame ali ne verjame v katerikoli vero. Njegov cilj je bila popolna verska svoboda.

Od l. 1776 do 1797 je bilo preklanic nekaj trdih zastopateljskih zakonov, toda zmaga s tem še ni bila dobljena. V letu 1779 je Thomas Jefferson predložil virginski zakonodajni svojo predlogo za vzpostavitev verske svobode. Večina poslancev je bila presenečena in zavzeta nad popolno svobodo vesti zahtevano v predlogu. Jeffersonu in njegovim pristajšem je vzelo šest let preden so dosegli, da je bila predloga sprejeta. Leta 1785. je bila končno sprejeta kratka resolucija, v kateri je bilo navedeno sledeče: "... nihče ne bo prisiljen podpirati ali zahajati kakršnekoli bogoslužja, ali da bi trpel radi svojega verskega naziranja in prepričanja, temveč naj bodo vsi ljudje svobodni izpovedovati in na podlagi tega obdržati svoja naziranja v verskih zadevah in to ne sme v nobenem oziru zmanjšati,

BOEING AIRPLANE COMPANY

WANTS

SKILLED AIRCRAFT MECHANICS

Highest wages in aircraft industry. Steady jobs. Company has backlog of orders totaling more than \$400,000,000. Work on B-50 bombers, C-124 military transports.

Associated Industrial District No. 721 of the I.A.M. is currently on strike against the Boeing Airplane Company in Seattle. The strike was called on April 23 in violation of a "no strike" clause in the contract between Boeing and the union, and in violation of Section 8-D of the National Labor Relations Act. The company maintains that because of these violations the union is no longer a representative collective bargaining agency.

More than 2,000 workers have been hired since the strike started—many of them former union members. Federal law prohibits workers on the job and prohibits discrimination against them in any way in the future. Your right to work is protected.

pevečati ali prizadeti njihovih civilnih zmožnosti." Predlog je stremel za tem, da zaščiti vse državljane v njihovi svobodi vesti. Thomas Jefferson je pisal v svoji "Avtobiografiji", da je osnutek tega zakona imel cilj, v okviru svoje zaščitne moči nuditi protekcijo svobode vesti judu in kristjanu, mohamedancu in Hindijcu ter neverniku kakršnegakoli pripadništva.

Ta zakon je služil kot vzorec ostali deželi. Nekaj let kasneje se je prvi člen ustave izjave pravic Zed. držav glasil: "Kongres ne sme sprejeti nobene postavice tikačje se vzpostavitev svobodno izvrševanje tega..." Mnoge države so vključile silne garancije v svoje ustave ali jih uvedle potom zakonodaje.

Thomas Jefferson pa še ni bil zadovoljen. Spoznal je, da zakon sami na sebi še ne zadostuje. Borba proti nestrpnosti in predsodkom se je morala nadaljevati. Tako je 28. maja 1818 leta po dovršenju svoje službe kot predsednik Zed. držav, pisal Moderaciji M. Noahu: "Kar je pretrpela vaša (verska) sekta nudi značilen dokaz, da obstaja v splošnem duhu verske nestrpnosti... Nasa postavbe so dozdaj edini protistrup naperjen proti tej zlobi in ščitijo ne le naše verske pač pa tudi civilne pravice, postavljajoč oboje na isto enakopravno podlago. Toda še mnogo bo treba storiti, ker dasi smo svobodni v smislu zakona, ne moremo tega reči z vidika prakse... Ljudsko mnenje potrebuje reformacije na tej točki..." V drugem pismu, ki ga je pisal pred tem, v letu 1814, je Thomas Jefferson izrazil misel, ki je bila pravilno označena kot njegovo občutje z ozirom na versko svobodo in je prav tako prikladna danes kot je bila tedaj:

"Naši posebni ali verski principi so podrejeni odgovornosti Bogu samemu. Jaz ne vprašam nikogar po njegovi veri, in nihče mene po moji; niti nam ni dano v tem življenju soditi, če je moja ali vaša vera, če so prijatelji ali sovražniki natančno v pravem... Ne bodimo torej nestrpni radi različnih potov, ki jim morda sledimo; uverjeni, da so najkrajša, ki vodijo k našemu končnemu cilju; sledimo svoji dobri vesti, bodimo zadovoljni v nadi, da pridemo prav po teh različnih potih končno vendarle skupaj."

Common Council.)

KOMENTARJI
(Nadaljevanje s 1. strani.)

cije in Anglije, in na drugi pa sedem obdonavskih dežel. To je edina konferenca po minuli vojni, na kateri ima večino sovjetski ali vzhodni blok — šest glasov proti trem.

Politični odbor CIO v Wisconsinu je uvedel "čistko" proti onim odbornikom svojih uhi, ki delujejo za Wallacea. Zares čudno, kako je CIO postal v zadnjih par letih celo bolj konservativen kot pa je AFL.

Biconia (anglo-ameriški del del okupirane Nemčije) ima okrog 40 milijonov prebivalcev. V industrijskih mestih je pomanjkanje živeža in nemški delavci demonstrirajo ter prevračajo ameriške avte. In ameriški vojaki bi radi domov, dasi za dekleta niso v stiski. V ruski okupacijski coni živi 17,000,000 Nemcev in razna poročila trdijo, da v nji ni živilskega problema, ker da je baš ta del Nemčije kmetijsko najbolj plodosen. Toda je odvisev od industrialnega predela Nemčije, torej spadata drug drugemu, kar Moskva priznava. Noče pa, da bi Amerika gradila vso Nemčijo po svojem okusu. Nekoč se bodo Nemci še bolj puntali kot se sedaj in takrat še tako močna ameriška politika ne bo obveljala.

V Rumuniji so zaprli vse tiste sole, ki so jih vzdržavale tuje države. In ob enem so ustavili tudi vse verske sole, med njimi katoliške in židovske. Vsa vzgoja mora biti sedaj prirojena po enotnem državnem šolskem sistemu. Tujim propagandam ne preostaja sedaj drugega kot samo še radio postaje izven romunskih mej.

Hjalmar Schacht je nemški bankir mednarodnega slovesa. Hitlerju je zgradil finančni sistem, ki je držal in Schacht je bil ugleden mednarodni bankir na Wall Streetu, v Beli hiši, v Vatikanu in v Londonu. V Nuernbergu je bil obtožen za vojnega kriminalca, toda so ga zavezniški sodniki oprostil, ker vrana vrani oči, ne vkljuje. Nato so ga aretirali nemške oblasti ter ga obtožile nacijskega delovanja in ločinov proti ljudstvu. Bil je kajpada kriv in obsojen. Sedaj so na delu zanj ameriški in drugi finančni krogi, ki si prizadevajo, da ga osvobode. In ga tudi bodo, kakor so ga v Nuernbergu.

Izjava kominforme napravila v Trstu slabe posledice

Znana izjava kominističnih strank Sovjetske zveze, Romunije, Čehoslovaške, Bolgarije, Albanije, Poljske, Madžarske, Italije in Francije proti maršalu Titu in koministični stranki Jugoslavije v slednji ni uspela, ker je država ostala pod starim vodstvom in strankina konvencija v Beogradu pa izrekla Titu

in ostalemu odboru popolno zapanje.

Zelo slabo pa je izjava kominiforme učinkovala na slogo med Sloveni in italijanskim delavstvom v Trstu. Posebno se zato, ker so se izjave poslužili italijanski šovinisti na tržaškem ozemlju — češ, vidite, da smo bili vedno v pravem, ko smo dokazovali, da ima Tito imperia-listične, nacionalistične ambicije?

Ker je italijanska koministična stranka izjavo proti Titu odobrila, je bil s tem storjen udarec na slogo med slovenskim in italijanskim delavstvom v Trstu, a mnogi Slovenci upajo, da se bo sedanja politična napetost, ki je nastala po objavi izjave kominiforme polegla in bo enotnost Slovencev ter italijanskega delavstva spet obnovljena.

Tega mnenja je tudi Vojmir Ivan Bukovec, ki ima v tržaški "Delavski kmečki enotnosti" (glasilo zveze enotnih sindikatov tržaškega ozemlja) sledeči članek:

Resolucija, s katero osem kominističnih partij, ki sestavljajo Informburo, obtožuje Koministično partijo Jugoslavije, da je začela s poti marksizma-leninizma, je silno razburila ves svet in globoko odjeknila zlasti pri nas v Trstu.

Čeprav so obtožbe proti KPJ zelo resne in težke, čeprav se je mnogim zdelo, da je treba takoj zavzeti do resolucije Informburoja odločno stališče, češ, da tu ne gre za taktiko v nekem posebnem vprašanju, temveč za načela, se Enotni sindikati nikakor ne morejo vmešavati v spor, ki je nastal med vsezvezno koministično partijo boljševikov oziroma Informburojem na eni in med KPJ na drugi strani. Enotni sindikati morajo upoštevati dejstvo, da tu živijo Slovenci in Italijani in da je treba ohraniti enotnost vsega delovnega ljudstva ne glede na to, kakšno stališče so zavzeli in zavzemajo člani sindikatov osebno nasproti resoluciji. Enotni sindikati so namreč nadstrankarska organizacija, čeprav niso apolitični. Enotni sindikati so prepričani, da se bo spor med Informburojem in Koministično partijo Jugoslavije moral rešiti, medtem pa se ne morejo odpovedati borbi, ki jo je treba vsak dan odločno voditi v obrambo interesov delovnega ljudstva, to tembolj, ko skušajo naši nasprotniki ikoriščati sedanje stanje.

Enotni sindikati se bodo še naprej borili, kakor so se doslej, da se prepreči vse nakane imperialistov, ki bi hoteli uničiti našo industrijo ter postopoma deklarirati delavstvo. Borili se bodo proti brezposelnosti, za zaporo nad odpusti s dela in za priznanje tovarniških odborov. Odločno bodo zahtevali, da se uveljavi mirovna pogodba in da bodo vsi spoštovali njene določbe. Enotni sindikati se bodo poleg tega borili za enotno fronto delavcev, kmetov in intelektualcev, ker le z enotnostjo bo mogoče preprečiti vse načrte razbijanja borbenih delovnih sil in poskuse, da bi iz Trsta napravili havodno vojaško oporišče.

Pritisk imperializma na tej izpostavljeni točki, težke življenske razmere, v katerih živi naše ljudstvo, obramba miru, vse to zahteva od nas, da ne cepimo naših vrst, da upoštevamo dejstvo, da živita tu skupaj dva naroda, da trezno premislimo vsako našo potezo ter se ne prenamagimo. To pa bo tem lažje, ker nas veže ista borba in isti interesi, ker nas veže slovensko-italijansko bratstvo, ki smo ga z napori in žrtvami skupaj kovali v najtežjih dneh naše zgodovine.

Kjerkoli in kadarkoli, spomnite se Proletarca in abrajte prispevke v njegov tiskovni sklad.

KAJ LAHKO STORI VSAKDO IZMED NAS V KORIST "PROLETARCA"?

- Pridobivajmo na NOVIH naročilih
- Obnavljajmo naročila TONNO čim preteje
- Agilirajmo med drugimi naročniki, da store isto
- Frispevajte v PROLETARCOV tiskovni sklad in pripravljajmo to tudi drugim
- Oglasijte v PROLETARCU priredbe društev in druge stvari
- Naročajte slovenske in angleške knjige in PROLETARCOVE knjigice
- Poskrbite, da si narode AMERIŠKI DRUŠTVENI KOLEDAR vsi tisti, ki tega še niso storili
- Naročite KOLEDAR tudi svojem v starem kraju in enako PROLETARCA.

Vsako naj stori za naš list kolikor more, pa bomo vse težave zmagovali!

BARETINCIC & SON

POGREBNI ZAVOD

Tel. 20-351

434 Broad Street
JOHNSTOWN, PA.

ZA LIGNE TISKOVINE VSEH VRST
PO ZMERNIH CENAH SE VEDNO
OBRNITE NA UNIJSKO TISKARNO

ADRIA PRINTING CO.

Tel. MICHIGAN 2145

1838 N. HALSTED ST. CHICAGO 14, ILL.
PROLETARCA SE TISKA PRI NAS

Heil!

The "Land of the Free and Home of the Brave" will begin a system of universal peacetime conscription on August 30. That is now the law of the land.

We say "begin" advisedly. What will happen in August, 1948 will be merely a point of departure from a traditional concept of Americanism. It will direct the American people toward a way of life similar to that under which Germans lived in the days of the late Kaiser Wilhelm, the monarch whose militarism American boys died to destroy in World War I. But it will be only a beginning.

Having embarked upon the road to all-out militarism, the United States is more likely to go forward than to turn back. No vivid imagination is required to envisage the U.S.A. as a nation which, in a very few years, will be as completely militarized as were any of the nations of Europe in 1917.

Advocates of peacetime conscription of youth justify our new way of life on the grounds of "necessity." Perhaps they are right—if what they aim to gain is an extension of the life of the capitalist profit economy.

We are willing to admit—nay, we assert—that capitalism can not live much longer unless the American people are controlled ably by government. And what beginning for such controls could offer greater and more menacing promise than all-out conscription of a budding generation?

In the past we have warned those Americans who would listen that their freedom is the price that they will have to pay for rejecting the task of controlling their own economy and planning their own affairs. Now we are again sounding the admonition that militarization has always been the last phase of any social system.

By turning to conscription now, the advocates of the American class economy prove that their system is entering its final phase. Closer and closer draws the time of decision:

Shall the American people be socialized in the service of a super class?

Or will they socialize their nation for the greater democracy which Socialism offers?—Reading Labor Advocate.

Arkansas and the Big Hat

A big fellow named Vance Muse, who wears cowboy boots and fancy 10-gallon hats, "migrated" from Texas to Arkansas a few years ago and began preaching "Freedom to Work."

This freedom, he said, was God-given—and the blankety-blank trade unions had no right to interfere with it.

Although Muse was exposed as a smooth operator who had mined the sucker lists some 19 times, Arkansas' legislature passed his pet measure, thus outlawing the closed shop.

Muse, leader of an outfit called Christian-American, then moved into other states, preaching the same sermon. Sometimes he got his ears pinned back. Sometimes he succeeded.

He became a great buddy of the demagogues and union-hating industrialists.

We don't know what has happened to Muse (because we haven't done any recent close checking on him) but we know what happened to the "freedom to work" idea he planted in a state which then had few union members.

It spread slowly at first, then more rapidly. Thirty-six states enacted measures outlawing the closed shop or the union shop or sharply limiting union security provisions.

Then Congress enacted the Taft-Hartley Act, which bans the closed shop and permits the union shop only among workers who have expressed a desire for it in an NLRB-conducted election.

It would be ridiculous for us—or Muse—to assume that Christian-American deserves all the credit—or discredit—for widespread passage of anti-labor measures.

And we're not nearly as interested in Muse as in the trend toward regulation and control of labor unions.—The CIO News.

PEOPLE DO IT

By HENRY JONES

THE SALVATION ARMY is a subversive organization. It has fomented a strike of international proportions, though only one person is involved, and she just visits a friend instead of picketing.

It seems the Swiss consul general out in Frisco brought Elsie Scheidigger over from the old country as a maid, wages \$25 per month, on a 7-day week, 24-hour day basis. In her spare time Elsie visited the Salvation Army, and learned that this was way below the wages the other lassies were getting. She quit work. The consul general tried his hand at cooking, got so, and threatened to have her deported, and tried to get the police to bring her back from her refuge.

IN TUCSON there're taking the B-29's out for an airing; the aircraft industry is getting busy—even with scabs in Seattle—and United Aircraft has spent six million dollars to move its Chance Vought division from Stratford, Conn., to Dallas "deep in the heart of Texas"—to be less vulnerable. It doesn't sound like the whispering wings of doves.

Maybe we won't have a depression before the next war... though we usually do. There's fear a depression might help get more bets on the Kremlin than on Wall Street. Moving the industries around the country, and sticking more of them like Smith & Wesson did, below ground, could keep us busy quite a while. Most invulnerable place is the yonder side of the moon, where you could snipe from the side at the earth as it rolls around beneath you. If all the generals, diplomats, captains of industry, politicians and

patriots would take a trip there, the rest of us could have some fun and try licking the next depression by the mass consumption of banana cream pies.

Another plan to lick both depression and inflation is Advertising. Down at White Sulphur Springs, President Gamble told the National Association of Broadcasters that if we would effectively advertise what we have lots of, people would ask for that instead of what we haven't lots of, and keep prices down. ("No sir, we have no homes for rent, but I can sell you some nice potatoes.") He also mentioned that selling lots of what we have lots of (which sounds a bit like Gertrude Stein) is a sure way to prevent depression.

It is reassuring to know that the destiny of America is guided by powerful intellects like that. He ought to take to the unexplored side of the moon too. One trouble is that so many have plenty of nothing... over a quarter of all families having no savings, and half of those who do have less than \$20 in the sock. Of course those who can't get a job moving the industries around, might be given jobs advertising the stuff we have lots of, to keep the treadmill going that some folks call "prosperity." Or we can have a "war effort" and then some "reconstruction." We don't have to run out of work.

AT UNIVERSITY of Illinois they're going to put corsets on 40 monkeys to see if they get ulcers. There should be a limit to these man-shines. Let's start a Society for Preserving the Inherent Dignity of Monkeys.—From Industrial Worker.

THE MARCH OF LABOR

Congress is Warned: 'Giant Combines Will Take Over this Country'

Loophole in the Anti-Trust Laws Repeatedly Pointed Out, But Legislators Refuse to Plug It

"Giant corporations will take over this country" unless an old "loophole" in the anti-trust laws is soon plugged, the Federal Trade Commission warned recently. Entitled "The Merger Movement," the report, boiled down, tells this story:

From 1897 to 1905, there was the first "great wave" of mergers and consolidations. Hundreds of corporations combined by buying each other's "capital stock."

To check the growing monopolies, Congress passed the Clayton Act in 1915, and directed the F. T. C. to enforce that law. It forbade mergers through stock-purchase—if they "decreased competition."

Corporations soon found a wide loophole in the law. Instead of buying the stock of another company, they bought its plant and other "assets." This made possible the second great wave of mergers, after the First World War.

Since the Second World War, a third great merger wave has been in full swing. The combines are using the "loophole" which permits them to buy assets. Already "more than 2,450 formerly independent manufacturing and mining companies, having \$5.2 billion assets, have disappeared," according to the F. T. C.

The report recalls that, year after year, bills to plug the loophole have been introduced by Senator Joseph C. O'Mahoney (Dem., Wyo.), and Congressman Estes Kefauver (Dem., Tenn.) who is now a candidate for senator.

Congress has taken no action on the bills, however. The loop hole is still wide open, and corporations are continuing to "take over the country" by more and bigger mergers.—Labor.

Moral: Write Your Stories Plainly

An editor was sitting in his office one day when a man entered whose brow was clouded with thunder. Fiercely seizing a chair he slammed his hat on the table and sat down.

"Are you the editor?" he asked.

"Yes."

"Can you read and write?"

"Of course."

"Read that, then," he said, thrusting at the editor an envelope with an inscription on it.

"B..." said the editor trying to spell it out.

"That's not a B, it's an S," said the man.

"Well it looks like 'Salt for Dinners,' or 'Soul for Sinners.'"

"No, sir," replied the man, "it's not. That's my name—Samuel Bunners! I knew you couldn't read. I've called to see you about that poem of mine you printed the other day, entitled 'The Surcease of Sorrow.'"

"I don't remember it," said the editor.

"Of course you don't remember it, because it went into the paper under the villainous title of 'Smearcase Tomorrow.'"

"A blunder of the compositor, I suppose."

"Yes, sir; and that is what I am here to see you about. The way in which the poem was mutilated was simply scandalous. I haven't slept a night since. It exposes me to derision. People think me a fool."

(The editor was silent.) "Let me show you," said the man "the first line, when I wrote it, read this way: 'Lying to a weeping willow, underneath a gentle slope.' This is beautiful and poetic. But how did

your sheet represent it to the public? 'Lying to a weeping widow I induced her to elope.' A weeping widow, mind you! A widow! Oh! This is too much."

"It is hard, sir, very hard," said the editor.

"Then take the fifth verse. In the original manuscript it said—plain as day—'Take away the jingling money, it is only glittering dross.' In its printed form you make me say, 'Take away the tinging honey; put some flies in for the boss! I feel like attacking somebody with your fire shovel. But, oh, look at the sixth verse! I wrote, 'I am weary of the tossing of the ocean as it heaves,' and when I opened your paper and saw the lines transformed into 'I am wearing out my trousers till they're open at the knees,' I thought that was taking an inch too far. I fancy that I have a right to do up that compositor. Where is he?"

"He is out just now," said the editor, "come in tomorrow."

"I will," said the poetically inclined individual, "and I'll come armed."

Moral: Write your notices, articles, and other items plainly.

—AUTHOR UNKNOWN.

U.S. Cost for World Groups Put Over \$103 Millions

WASHINGTON—The United States contributed \$103,504,788 to the United Nations and 45 other groups to which it belongs during the fiscal year ending June 30, 1948, the Senate committee on executive expenditures announced.

Be yourself if you ever hope to be somebody.

U.S. Blasts Idea of 'Junk Heap' for Older Workers

The theory that a worker after 40 is ready for the "junk heap"—which some mass production industries fostered before the war—was blasted this week by the Department of Labor.

Actually, older workers are more efficient, more stable and have less accidents on the job, the department declared on the basis of an extensive survey, results of which were published in the July issue of its "Monthly Labor Review." The study covered the work records of nearly 18,000 employees in 109 manufacturing plants.

For one thing, the rate of absenteeism declines among the older age groups, the report showed. Those under 20 have the highest absentee rate—they lose 5.8 days for each 100 worked. This steadily drops to a low of 3.4 days for workers over 45.

Likewise, the on-the-job injury rate is much higher in the lower age groups, the report disclosed. It reaches a peak in the 20-24 age bracket, and is much less for those above 45. However, the study pointed out that the younger workers recuperate more rapidly and come back to work sooner after being disabled.

On the whole, the older workers "offer distinct advantages to employers over their younger fellow-workers," the department asserted. It cited the fact that those over 45 "offer more highly developed skills, more mature judgment and more settled work habits."

'White Collar'

There's a world of difference in pay rates of "white collar" workers, as between the East and West coasts, the Bureau of Labor Statistics reported this week. As of last January, the bureau said, women stenographers in Seattle averaged \$56.62 a week, as against only \$37.31 in Boston. Office boys get \$32.98 in Seattle compared with \$28.38 in Boston. For hand bookkeepers (men), the respective averages were \$62.50 and \$56.69.

10-Cent Paper

PITTSBURGH, July 21.—In the last few years, most daily newspapers arbitrarily hiked prices to five cents a copy, even though they have been shoveling in record profits. That their greed has no limits was demonstrated at a conference here of the mechanical section of the American Newspapers Association. One speaker predicted that "in the not-too-distant future" newspapers "will have to charge" 10 cents a copy.

Alarmed

The Federal Deposit Insurance Corporation is becoming alarmed about real estate loans made by banks insured by the F.D.I.C.

The loans have increased more than 200 per cent in the last two years in such states as Oregon, Montana and Arizona, and most of them are based on very high valuations.

Officials of the government agency pointed out that a decline in business activity might seriously affect "the quality of the loans."

It is stated that the F.D.I.C. guarantee and insurance covers about two-fifths of the real estate loans held by the banks. So, if a crash came, Uncle Sam is the one who would be "holding the bag" in a very big way.

HE SAW FATHER

The veteran character actor, Charles Coburn, likes to remember his boyhood infatuation for the theater and the youthful shifts he made to see as many plays as possible.

His father placed one prohibition on his play-going.

"Son," he warned, "you must never go to the burlesque shows."

"Why not, father?" the younger Coburn wanted to know.

"Because," said his father, "you will see things there that you shouldn't."

Of course, after that, he had to go.

"And did you see things you shouldn't?" someone asked Coburn.

The veteran actor laughed.

"Yes," he replied, "I saw father."

When you talk you only say something you know; when you listen you learn what someone else knows.

The Balance Sheet

The Congress of the United States is charged with representing and protecting the rights of the American people. It would be impossible to find a more complete betrayal by any group of legislators than the performance of the recently adjourned eightieth session of Congress.

In analyzing or summarizing operations in a company, group, or organization of any kind, it is customary to issue a balance sheet at the close of normal business. Here is the balance sheet of the Eightieth Congress:

- Liabilities**
1. Enacted Taft-Hartley law despite strenuous opposition of American workers over the veto of the president of the United States.
 2. Killed price controls at the request of the NAM.
 3. Refused to act to halt inflation and skyrocketing prices, although manufacturers' profits are at an all-time high.
 4. Failed to enact adequate public housing legislation while tens of thousands of Americans desperately seek dwelling places.
 5. Squeezed labor department appropriations to the vanishing point, eliminating many services to the working people.
 6. Weakened the Social Security act, depriving hundreds of thousands of aged workers from its benefits.
 7. Failed to enact a civil rights program guaranteeing freedom from fear to all segments of our population.
 8. Failed to raise the minimum wage to a level where the average worker could live decently.
 9. Passed a weakened farm price program making a farce of this vital phase of national economy.
 10. Passed the "aid the rich" tax bill sending millions of dollars back to big income industrialists.
 11. Exempted railroads from anti-trust laws, creating a dangerous monopoly hazard.
 12. Bungled the European Recovery Program through delay, appropriation cuts and reluctant restorations, completely disillusioning a hungry Europe ready to turn to Communism.
- Assets**
1. Adjourned before it could do any further damage.

Another Tragedy

Once again the dangers of coal mining are forcefully brought to the attention of the nation, and again by the death of underground heroes who mine the nation's coal.

Thirteen men have paid the penalty of their chosen work in Portland, Indiana, in the largest mine in that state. Thirteen men lay dead today, sacrificed to the need for coal and their willingness to brave death daily that the nation may enjoy the benefits of their work.

It is a tragic fate—this dying in a coal mine explosion—yet it is a fate which threatens every man who goes beneath the earth's surface to dig coal.

The man or woman who still questions the right of coal miners to safety guards, to much higher pay than he now receives, ought to spend one day or so in a coal mine. It is an education no lifetime of book study will produce.

To the miners' families who must go on living, even with the tragedies of thirteen men lost, go our utmost sympathy and understanding. We in the mining fields know their distress, for it is a distress which hits home all too frequently.—The Progressive Miner.

Were the Bank Examiners Asleep?

The "best-dressed judge in America," P. James Pellecchia, steals \$630,000 from his father's bank, the Columbus Trust Company of Newark, N. J. Pellecchia manipulated fake mortgages, julled the wool over the eyes of all the examiners, but was exposed by accident.

Uncle Sam steps in and through his Deposit Insurance Corporation, takes care of the depositors who have \$5,000 or less in the bank. All together 7,000 persons benefit because of the reform which bankers denounced as "radical" when it was enacted.

Governor Driscoll of New Jersey rubs his eyes and "wonders" how such thievery can be pulled off right under the noses of the officials paid to watch New Jersey state banks. Of course, the answer is that those officials do not do a good job. Instead of expressing amazement, the governor should "fire" all the responsible officials.—Labor.

'Unions Are to Blame'

You go into a store to buy something that ought to cost you a buck and the clerk charges you \$1.50 for it.

You complain, and the clerk, who probably doesn't have the slightest idea he's not telling you the truth, says:

"Well, it wouldn't be so high if it weren't for the unions."

At that point it's time for you to declare "Now, look here, bud" or something more polite and tell the clerk a bit about the economic facts of life.

If a lot of unionists don't do that there's a good chance that a very clever campaign launched by business and industry will succeed.

Objective of the campaign is to saddle the trade union movement with the blame for inflation.

This would mean shifting attention from the exorbitant profits of business and industry and focusing it on the wage increases which unions have obtained for their members.

And the wage increases would be pictured as the cause and not the result of price hikes.

It's a neat trick if they can get by with it—and they'll get by with it unless the unions do something—and quick—to block them.—CIO News.

Don't envy the other fellow. Every person has something that no other human being has. Develop that one thing and make it outstanding.

Who is Putting up The Money?

To put Hitler in power, German industrialists used all sorts of propaganda. One kind was what we call "comics," picturing organized labor as corrupt, unpatriotic and "communistic."

Now—and this seems deeply significant—the same sort of anti-union "comic" books are being distributed to members of Congress and to many other people.

A senator passed on a sample to LABOR.

Entitled "Peter Manski's Discovers," it is full of colored cartoon "strips" lauding the Taft-Hartley Act and labeling union leaders who oppose it as crooks and "Reds."

This pamphlet bears the name "Committee of Americans, N. Y.," but carefully omits any address. It costs a lot of money to publish and distribute colored "comics" like this. Who is putting up the money?

Is the National Association of Manufacturers or some other anti-union group of employers copying the methods which put Hitler in power. —LABOR.

Are Rich Getting Richer?

The Federal Reserve Board reports that 10 per cent of all American families received 33 per cent of the total income in 1947. Two years before, in 1945, the 10 per cent got 29 per cent of the income.

In other words, the figures show a tendency for more of the income to concentrate in fewer hands.